

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 74 (8390) BAZAR, 19 aprel 2020-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

94,7 faizlik inam və etimad ünvanı

Mütləq əksəriyyətin etibar etdiyi Prezident İlham Əliyev 17 illik bənzərsiz fəaliyyəti ilə ümumxalq sevgisini qazanıb

- 94,7 faiz Prezidentə etibar edir;
- 93 faiz koronavirusla bağlı həyata keçirilən tədbirləri müsbət dəyərləndirir;
- 92,8 faiz ictimai qanağa Prezidentin göstərdiyi reaksiya ilə həmrəydir;
- 91 faiz Prezidentin gənc kadrları vəzifəyə təyin etməsinə alqışlayır;
- 89,2 faiz sağlamlığın qorunmasında dövlət siyasətini təqdir edir;
- 87,8 faiz sosial-iqtisadi islahatları alqışlayır;
- 87,8 faiz problemlə qarşılaşdığı zaman dövlətin dəstək göstərəcəyinə inanır;
- 85,6 faiz karantin məhdudiyyətlərinin tətbiq edilməsinə müsbət yanaşır;
- 84 faiz kütləvi tədbirlərin qadağan edilməsinə dəstəkləyir;
- 82,4 faiz tədrisin dayandırılmasına müsbət yanaşır.

Bu, Azərbaycan reallığını əks etdirən sosioloji sorğunun nəticəsidir. Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi tərəfindən aparılan sorğunun nəticələrindən də göründüyü kimi, ölkə əhalisinin mütləq əksəriyyəti Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətini, onun global təşəbbüslərini, həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi, siyasi islahatları, daxili və xarici diplomatiya-

ni, o cümlədən dünyanı bürüyən koronavirus pandemiyası dövründə göstərdiyi qabaqalıcı tədbirləri tam dəstəkləyir.

Cənab İlham Əliyevin son dövrdə ölkədə həyata keçirilən inqilabi islahatlarla bağlı cəmiyyətin ictimai rəyinə müstəsna əhəmiyyət verməsinə nəzərə alaraq, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi 2019-cu ildən etibarən yeni

formatlı sosioloji sorğulara start verib. Bu sorğular islahatlarla bağlı ictimai rəyin rüblük (3 aylıq) monitorinqi baxımından ölkədə bir ilk olmaqla yanaşı, həm də sosial proseslərin dinamikasını və ictimai rəyde dəyərləndirilməsini daha operativ izləməyə imkan verir.

Təqdim edilən növbəti hesabat 2020-ci ilin ilk rübünü (yanvar-mart) əhatə edir. Sosioloji sorğu əsaslı bu analitik hesabatın məqsədi bəhs edilən müddətdə dövlət başçısının daxili və xarici siyasətinin başlıca məqamları, ölkədəki ictimai-siyasi proseslərin vəziyyəti ilə bağlı xalqın rəyinin operativ öyrənilməsi, qanunverici, icraedici hakimiyyət və hüquq mühafizə sistemində gedən proseslərə cəmiyyətin münasibətini çəvik dəyərləndirməklə ümumi mənzərənin göz önündə canlandırılması, müvafiq qərarların qəbulunda mötəbər mənbə kimi həm də ictimai rəyə istinad edilməsinə şərait yaratmaqdır.

Rəy sorğusunda dövlət başçısının həm daxili, həm də xarici siyasət sahəsində çoxşaxəli fəaliyyətini izləməyə imkan verən, siyasi təqvimdə tarixi əhəmiyyətə və xüsusi çəkiyə malik olan, rəsmi xronikada, eləcə də yerli və xarici mediada geniş işıqlandırılan hadisələr əksini tapıb.

Beləliklə, 2020-ci ilin birinci rübü ərzində Prezident İlham Əliyevin daxili və xarici siyasət sahəsində həyata keçirdiyi fəaliyyətə ictimai rəyin münasibətinin və dövlət başçısına inam indeksinin öyrənilməsi üçün keçirilən sorğunun nəticələri ən qısa şəkildə belə ifadə edilə bilər:

Ardı 5-ci səh.

Prioritetlərdən biri də iqtisadi fəallığı artırmaqdır

Prezident İlham ƏLİYEV: "Addımlarımızı elə atmalıyıq ki, postkarantin rejiminə daha hazırlıqlı olaq"

"Bizim üçün prioritet məsələ, - mən bunu qeyd etməşəm, bir daha demək istəyirəm, - insanların sağlamlığıdır, insanların həyatıdır və insanların sosial müdafiəsidir". Prezident İlham Əliyev Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev və İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayılın iştirakı ilə videoblağntı formatında keçirdiyi iclasda bu fikri bir daha vurğulamışdır.

Dövlət başçısı eyni zamanda qeyd etmişdir ki, COVID-19-la bağlı yaranmış şəraitdə iqtisadi sahəyə də böyük diqqət yetirilməlidir. Çünki yalnız güclü iqtisadi imkanlar olduqda uğurlu sosial siyasət həyata keçirmək mümkündür. Xüsusilə pandemiya irəliləyən fəsadlar böyük həcmdə maliyyə vəsaiti tələb edir. Beləliklə, Prezident gələcəkdə prioritet təşkil edilən üç mühüm məsələni bir daha nəzərə çatdırmışdır. Bunlar insanların sağlamlığı, onların sosial müdafiəsi və vəziyyəti uyğun şəkildə iqtisadi fəallığın artmasıdır.

Pandemiya davam etdiyi üçün bununla əlaqədar azmətinatlı ailələrin problemlərini daha geniş şəkildə həll edilməsi önə çəkilmişdir. Dövlət başçısı bu barədə demişdir: "İlkin mərhələdə nəzərdə tutuldu ki, 200 min insan dövlətdən 190 manat yardım alacaqdır. Mən hesab edirəm ki, ümumi vəziyyəti nəzərə alaraq və insanların sosial müdafiəsini gücləndirmək üçün bu kateqoriyaya aid olan insanların sayını biz 600 minə çatdırmalıyıq. Yeni 200 min əvəzinə, 600 min insana dövlət iki ay ərzində hər ay 190 manat vəsait verməlidir. Bu kateqoriyaya aid olan insanlar azmətinatlı təbəqənin nümayəndələridir, eyni zamanda, koronavirusla bağlı işini itirən və qeyri-formal məşğulluqla məşğul olan insanlardır. Onların da problemlərini dövlət öz üzərinə götürür".

Azətinatlı ailələrə önəmli bir dəstək mexanizmi kimi ünvanlı sosial yardım proqramı yenə də müvəffəqiyyətlə icra edilir. Prezident məlumat vermişdir ki, artıq 80 min ailə, 330 mindən çox fərd ünvanlı sosial yardım proqramı ilə əhatə olunub. Aprelin 1-i ilə müqayisədə artım 10 min ailə və ya 36 min şəxsdir. Dövlət başçısının tapşırığına uyğun olaraq onların sayı müətdəmi şəkildə artırılacaq.

Ardı 5-ci səh.

Prezident hökumətə ciddi tapşırıqlar verdi

İlham Əliyev global pandemiya dövründə dövlət xərclərinə yenidən baxılması, prioritet təşkil etməyən vəsaitlərin ixtisar edilməsinin vacibliyini bəyan etdi

Dünya koronavirusla mübarizədə hələ də yeniləşməyə başlayıb və ya vura biləcəyi maddi itkilərdən, zərər və ziyanlardan ötürmək, sığortalanmaq üçün ciddi addımlar, qabaqalıcı tədbirlər görülür. Bu ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə 2020-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunan videokonfrans zamanı dövlət başçısının söylədiyi kimi, qabaqalıcı tədbirlər və düşünülmüş siyasət nəticəsində Azərbaycan hökuməti vəziyyəti nəzarət altında saxlayır. Məhz düzgün istiqamətdə atılan addımlar bu gün uğurlu nəticələr verir.

Əlavə 150 milyon manat ayrılacaq

Bu gün cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə global problemlərə qarşı çox ardıcıl və qətiyyətli mübarizə aparılır. Dövlət başçısının təşəbbüsü ilə hazırlanan dəstək proqramları həm sahibkarlıq subyektlərinə, həm də xalqın sosial rifah halının yaxşılaşdırılması prosesinə əlavə stimül vermiş oldu.

Qəbul edilmiş proqramların icrasına 2,5 milyard manat vəsait ayrılırsa da, dövlət başçısı bu vəsaitin 150 milyon manat da artırılacağını qeyd etdi. Yeni əlavə ayrılacaq vəsait 2,5 milyard manatın içində deyil. Qeyd edək ki, mövcud büdcə qanunvericiliyi çərçivəsində ilkin olaraq bir sıra xərclərin ixtisarı və təyinatının dəyişdirilməsi, həmçinin

Prezidentin Ehtiyat Fondunun və digər ehtiyat mənbələri hesabına dövlət büdcəsindən koronavirusla mübarizə, iqtisadiyata mənfəət təsir-lərin azaldılması tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi üçün hələlik 1 milyard 350 milyon manat məbləğində vəsait yönəldirilib.

Artıq iqtisadi və sosial paketə əsasən 44 min sahibkarlıq subyektlərində çalışan 304 min müzdlü işçinin əməkhaqlarının dövlət tərəfindən ödənilməsinə başlanılıb. Həmçinin dövlət dəstəyindən mikro və fərdi sahibkar faydalanır. Bununla yanaşı, sahibkarlıq subyektləri üçün biznesə vergi güzəştləri və imtiyazlar verəcək, ipoteka kreditləri dəstəklənəcək, vergi ödəyicilərinin bank kreditlərinə dəstək verəcək.

Prezident İlham Əliyev aprelin 14-də sərəncam imzalayaraq koronavirus pandemiyası şəraitində və sonrakı dövrdə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına maliyyə vəsaitinə ehtiyacının qarşılınması məqsədilə aqrar sektorda təminatlı mikro kreditlərin verilməsi üçün Ehtiyat fondundan 30 milyon manat vəsait ayırdı.

Həmçinin Nazirlər Kabinetinin "Əhali üzrə elektrik enerjisinin aylıq istehlak həcmi-nin tənzimlənməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Qərarına əsasən, əhali üzrə elektrik enerjisinin 7 qəpik/kilovat-saat tarifi tətbiq olunan aylıq istehlak həcmi 2020-ci ilin aprel ayından etibarən iki ay müddətində 100 kilovat-saat artırılaraq 400 kilovat-saata çatdırıldı. Qərar başlıca səbəb xüsusi karantin rejiminə uyğun olaraq əhalinin evdə qalması ilə bağlı elektrik enerjisinin istifadəsinin çəkilməsidir.

Ardı 5-ci səh.

Təhsil müəssisələrində tədris, təlim-tərbiyə prosesinin mayın 2-dək dayandırılması barədə qərar imzalanıb

COVID-19 infeksiyasının yayılmasının qarşısını alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən bütün təhsil müəssisələrində tədris, təlim-tərbiyə prosesi 2020-ci il aprelin 20-dən mayın 2-dək (ilk tədris günü mayın 4-ü müəyyən edilir) dayandırılıb və bununla bağlı bütün tədbirlər təxirə salınıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Əli Əsədov bununla bağlı aprelin 18-də "Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən bütün təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin dayandırılması barədə" Qərar imzalayıb.

Qərarla bildirilir ki, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində təhsil müəssisələri olan digər icra hakimiyyəti orqanları və dövlət mükiyyətinə olan və ya paylarının (şəhmlərinin) nəzarət zərri dövlətə məxsus olan hüquq şəxslər bu Sərəncamın icrasına bağlı zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsinlər.

♦ Vətəndaşlar dövlət başçısına minnətdarlıq edirlər

Xalq Prezidentinə tam güvənir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ünvanına davamlı şəkildə yazılan minnətdarlıq məktublarından bu daha aydın hiss olunur

Dünyanı çənginə almış koronavirus pandemiyasının qarşısını alma-ması üçün görülən profilaktik və qabaqalıcı tədbirlər artıq öz bəh-rəsini verməkdədir. Doğrudur, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının yaydığı son rəqəmlərin hər saat dəyişməsinə rəğmən konkret nəti-cə söyləmək hələ tezdir.

Her gün dəyişən rəqəmlər situasi-yanın artan-azalan şkalasında "raqs etməkdə"dir. İlk dəfə virusun peyda ol-duğu Çin Xalq Respublikasının Uhan əyalətindən bütün dünyaya yayılması - qitələri bürüməsinin yaratdığı təşviş qismən aradan qaldırılmaqdadır. Bun-nun da bezi səbəbləri var. Onlardan biri də təbii ki, pandemiyanın qarşısını alan qabaqalıcı tədbirlərin görülməsi,

insanların açıq havada və bir-biri ilə sıx təmasdan uzaqlaşdırılması, yolux-maların dəqiq siyahısının çıxarılması üçün əhalinin testlərdən keçirilməsi, səhiyyənin və tibbin ən son nailiyyətlərinin tətbiqi, o cümlədən xəstəxana və poliklinikaların ciddi iş rejiminə keçirilməsi kimi vacib amillərdir.

Ardı 2-ci səh.

Operativ Qərar: "Ölkə ərazisində xüsusi karantin rejimi mayın 4-dək uzadıldı"

Hazırda dünya ölkələri bütün səylərini yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizəyə və profilaktika tədbirlərinə yönəldib. 2020-ci il mart ayından etibarən COVID-19 xəstəliyi Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən pandemiya elan olunaraq virusun qarşısını alınması istiqamətində bir sıra təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilir. Bütün bunlara baxmayaraq, hazırda dünyada 2 milyon 160 min 207 nəfər COVID-19 virusuna yoluxub, 146 min 88 nəfər vəfat edib.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərarqəhdən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, COVID-19 virusunun Azərbaycan ərazisində yarıda biləcəyi təhlükənin qarşısını alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən 2020-ci il yanvar ayından zəruri qabaqalıcı tədbirlər görüldü, profilaktik və təxirəsalınmaz qərarların həyata keçirilməsi üçün Nazirlər Kabinetinin yanında aidiyyəti dövlət qurumlarından ibarət Operativ Qərarqəhdən yaradılıb.

Ardı 3-cü səh.

▪ Özünü, doğmalarını və dostlarını qorumaq:
▪ Koronavirusa qalib gəlmək üçün

EVDƏ QAL!

Biz birlikdə güclüyük!

Biz birlikdə güclüyük!

Prioritetlərdən biri də iqtisadi fəallığı artırmaqdır

Əvvəlki 1-ci səh.

İşsiz və qeyri-formal məşğul olan, xüsusi karantin rejimində iş yerini itirmiş insanlarla bağlı bir sıra digər proqramlar da həyata keçirilir. Bunlardan biri Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə elan edilmiş haqqı ödənilən ictimai iş yerləri proqramıdır. Dövlət başçısının tapşırığına əsasən, bu proqramın əhəmiyyəti xeyli artırılmış, əlavə 50 min ictimai iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Artıq proqramın icrasına başlanmışdır. İndiyədək beş min işsiz şəxs bu işlərə cəlb edilmişdir.

Lakin pandemiya ilə bağlı vəziyyət ictimai iş yerlərinin sayının daha da artırılmasını gündəmə gətirmişdir. Videobağlan

tı formatında keçirdiyi iclasda dövlət başçısı bununla əlaqədar bildirmişdir ki, cari ildə 90 min ödənişli ictimai iş yeri yaradılmalıdır və bu sahəyə ciddi nəzərət olmalıdır.

Hazırkı dövrdə həmçinin özünüməşğulluq proqramının əhəmiyyəti daha da artır. Məlum olduğu kimi, bu proqrama Dünya Bankı cəlb edilib. Proqram əlavə də fəal şəkildə Azərbaycan bankları qoşulub. Bu il 12 min aile üçün mikro təsərrüfatın yaradılması planlaşdırılır.

Azərbaycan dövlətinin atdığı inamlı addımlar hazırkı çətin şəraitdə iqtisadi fəallığı qoruyub saxlamağa yönəldilib. Sözügedən tədbirdə qeyd edilmişdir ki, indi demək olar bütün ölkələr pandemiya ilə əlaqədar öz sər-

hədlərini bağlayıblar. Ancaq ticarət və yük daşımaları sahəsində işlər davam edir. Düzüldür, ticarət obyektləri bağlı olduğu üçün burada tənəzzül var. Yükdaşımalarda isə vəziyyət nisbətən normaldır. Dövlətin iqtisadi sahədə apardığı siyasət və yaratdığı iqtisadi sabitlik pandemiya qarşı mübarizədə ölkəmiz üçün əlavə imkanlar yaradır.

Prezident İlham Əliyev pandemiya bitəndən sonrakı dövrdə hər sahədə işləri uğurla davam etdirmək üçün indən məqsədyönlü fəaliyyət göstərməyi qarşıya məqsəd kimi qoyur: "Karantin rejimi çərçivəsində biz hansı əlavə addımları atmalıyıq ki, iqtisadi fəallığı heç olmasa müəyyən dərəcədə qoruyaq və karantin rejimi başa çatandan

sonra vaxt itirmədən iqtisadi fəallığı artırmaq. Ona görə mən deyəndə ki, biz karantin rejimindən mərhələli yollarla çıxmalıyıq, bu, eyni zamanda bizim iqtisadi sahəyə də aiddir... Biz indi dünya praktikasında da baxırıq, artıq bir neçə ölkədə, o cümlədən inkişaf etmiş ölkələrdə belə təşəbbüslər irəliləyir. Ona görə ki, bu karantin rejimi hər bir ölkənin iqtisadiyyatına çox mənfi təsir göstərir və bu təsir nə qədər davam edəcək, biz bunu deyə bilmərik. Ona görə biz addımlarımızı elə atmalıyıq ki, bu müddət ərzində postkarantin rejimində daha hazırlıqlı olaq".

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Xüsusi karantin rejiminin müddətinin uzadılması ilə əlaqədar Azərbaycan-İran sərhədinin mayın 4-dək bağlı saxlanılmasına qərar verilib

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 18 aprel tarixli Qərarına əsasən, "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 25-ci maddəsinə uyğun olaraq, ölkə ərazisində tətbiq edilən xüsusi karantin rejimi 2020-ci il 4 may saat 00:00-dək uzadılıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a bildirilib ki, bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında dövlət sərhədinin müvafiq olaraq bağlanması barədə qərarın müddəti 2020-ci il 4 may saat 00:00-dək uzadılıb.

Azərbaycan-Gürcüstan sərhədi mayın 4-dək bağlı saxlanılacaq

Xüsusi karantin rejiminin müddətinin uzadılması ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan-Gürcüstan sərhədinin mayın 4-dək bağlı saxlanılmasına qərar verilib.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 18 aprel tarixli Qərarına əsasən, "Sanitariya-epidemioloji

salamatlıq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 25-ci maddəsinə uyğun olaraq, ölkə ərazisində tətbiq edilən xüsusi karantin rejimi 2020-ci il 4 may saat 00:00-dək uzadılıb. Bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası ilə Gürcüstan arasında dövlət sərhədinin müvafiq olaraq bağlanması barədə qərarın müddəti 2020-ci il 4 may saat 00:00-dək uzadılıb.

Daha 10 min şəxs ödənişli ictimai işlərə cəlb olunub

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən ödənişli ictimai iş yerlərinin sayının 37 mindən 90 minə çatdırılması üçün müvafiq işlər aparılır.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin (ƏƏSMN) İctimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsinin rəhbəri B. Əliyev deyir ki, ƏƏSMN-nin DOST İş Mərkəzi vasitəsilə hazırda ödənişli işlərdə çalışan 37 min işçidən əlavə, daha 10 min şəxs haqqı ödənilən ictimai işlərə cəlb olunub.

Yeni yaradılan ictimai iş yerləri əsasən dezinfeksiya işlərinin aparılması, həssas qruplara sosial xidmətlərin göstərilməsi və s. kimi sahələri əhatə edir. Yeni ödənişli ictimai iş yerlərinin yara-

dılması pandemiya ilə əlaqədar ölkədə əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılması xidməti edir və proses gündəlik olaraq davam edəcək.

Paytaxtda aparılan gücləndirilmiş tibbi-profilaktik və dezinfeksiya işləri 250-yə yaxın əsas küçəni əhatə edib

Dövlət başçısının tapşırıqlarının icrasına ilə bağlı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti tərəfindən paytaxtda koronavirus (COVID-19) pandemiyasına qarşı mübarizə tədbirləri daha da gücləndirilib. Bu məqsədlə aprelin 18-də səhər saatlarından etibarən şəhərin bütün rayonlarında genişmiqyaslı dezinfeksiya tədbirləri həyata keçirilib. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, günün sonuna yaxın aparılan müşahidələr aksiyanın uğurla keçdiyini göstərib. Qeyd olunan müddətdə paytaxtın 250-yə yaxın əsas küçəsində tibbi dezinfeksiya işləri aparılıb.

Tədbir çərçivəsində Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin strukturları tərəfindən 31 ədəd xüsusi təyinatlı avtotexni-

ka vasitəsi ilə şəhərdə hərəkətin intensivliyi və sıxlığı ilə seçilən, nəqliyyat vasitələri və piyadaların ən çox istifadə etdiyi küçə və prospektlər xüsusi kimyəvi maddələrlə dezinfeksiya olunub. Daxili İşlər Nazirliyinin öz təşəbbüsü ilə qoşulduğu və Fövqəladə Hallar Nazirliyinə aid xüsusi təyinatlı texnikalarının, şəhər strukturlarının iki mindən çox əməkdaşının iştirak etdiyi bu genişmiqyaslı tədbir paytaxtın bütün rayonlarını əhatə edib. Xüsusi kimyəvi maddələrlə aparılan bu işlərə cəlb edilən əməkdaşlar xüsusi qoruyucu geyimlərlə təmin olunublar. Tibbi-profilaktik və dezinfeksiya işləri Bakı sakinlərinin təhlükəsizliyinə yönəldilən tədbirlərin bir hissəsi olaraq davam etdiriləcək.

94,7 faizlik inam və etimad ünvanı

Əvvəlki 1-ci səh.

Dünyada neft qiymətlərinin aşağı düşməsi, beynəlxalq geosiyasi qarşıdurmaların kəskinləşməsi, II Dünya müharibəsindən sonra dünyada ilk dəfə ən dərin sosial, siyasi, iqtisadi böhran vəziyyəti yaradan yeni global pandemiyanın sürətlə yayılması fonunda Prezident İlham Əliyevə cəmiyyətin inam və etibarının həyata keçirdiyi düzgün siyasət nəticəsində daha da artır, xalqın rifahı və firavanlığının yaxşılaşmasına yönələn islahatlar kursuna dəstək yüksəlib.

Sorğuda iştirak edənlərin əksəriyyəti Prezidentin hərbə, siyasi və sosial-iqtisadi sahələrdəki fəaliyyətini çox müsbət dəyərləndirir. Prezidentin ordu quruculuğu və silahlı qüvvələrin modernləşdirilməsi sahələrindəki fəaliyyəti respublikanın mütləq əksəriyyəti tərəfindən daha çox müsbət qiymətləndirilir.

Bu sorğu bir daha sübut edir ki, Azərbaycanda İlham Əliyev siyasi lider kimi, alternativsiz lider kimi xalqın inam ünvanıdır. Bunun izahı isə çox sadədir. Azərbaycan xalqı şəhiddir ki, cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü, uzaqgörən və ən əsası da, tam müstəqil siyasətlə Azərbaycan bu gün tarixinin ən güdrətli dövrünü yaşayır.

Son 17 ildə Azərbaycanın çevik və ağıllı dövlət siyasəti, yüksək idarəçilik və humanist siyasətlə inkişafı, milli maraqlarımızın yüksək səviyyədə qorunması və təmin edilməsi cənab İlham Əliyevin ali keyfiyyətləri sayəsində reallaşıb.

Məhz bütün bunlar cənab İlham Əliyevə ümumxalq sevgisi qazandırıb və Azərbaycan öz qətiyyətli lideri ilə güdrətli dövlətə çevrilib, parlaq gələcəyə doğru inamlı addımlayır.

R.BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Koronavirus dünyanı nizamını dəyişdi və bütün dövlətlər gözlənilməz çətinliklərlə üzləşdi. Ağlaşılmaz itkilər baş verir, iqtisadiyyatın ən gəlirli sahələri iflic olur, sirdən çıxır, hamı özlüyündə naməlum və nə vaxt bitəcəyi bəlli olmayan sirlə savaşa üz-üzə qaldığını dərk edir. Belə bir mürəkkəb zamanda Azərbaycan nikbinliklə qarşıya çıxan çətinliklərə sinə gərər və inamlı irəli gedir.

Prezidentin bu tələbi bütün bölgələrdə dərin qayda kimi icra olunur. Fermilər, torpaq sahibləri bütün rayonlarda arayıqlarla təmin olunaraq maneəsiz hərəkət edə bilərlər. Qubadan tanınmış fermerlərdən biri Qoşqar Bəkirli deyir ki, yaradılan şəraitdən, göstərilən xüsusi qayğıdan razıdır: "Anlayırıq ki, bir ovuc torpaq bizim üçün döyüş yerinə çevrilmişdir. Əkilən becərdiyimiz nemətlər bu çətin günlərdə yalnız bizim yox, hər bir ölkə vətəndaşının ruzisidir. Payız fəsilində, qiymətlərin qalxıb enəcəyi də eynimizə deyil. Nə qədər çox ekib becərsək, bir o qədər güzəranımız asan olacaq. Güvən yerimiz dövlət və əlimizin qabardır".

Ölkənin aqrar sektorunda çalışan insanlarda bu əminlik və ruh yüksəkliyi ona görə yaranır ki, dövlət fermerləri öz qayğıları ilə başlı-başına buraxmır, on-

larındən mənəvi və maddi dəstəyini əsirgəmir. Azərbaycan Prezidenti hesab edir ki, indiki şəraitdə həm də kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sahəsinə daha çox diqqət yetirilməlidir: "Çünki biz əlavə dəyər zənciri yaratmalıyıq və çalışmalıyıq ki, həm daxili bazara, həm də xarici bazarlara daha çox hazır məhsul təqdim edək. Eyni zamanda bu, yeni iş yerlərinin yaradılmasına da gətirib çıxaracaq. Əlbəttə ki, kiçik sahibkarlar da yaddan çıxarmamalıdır".

Faktiki olaraq bu gün kənd təsərrüfatının xüsusi karantin rejiminin tələbləri çərçivəsində sabit fəaliyyət göstərməsi üçün zəruri olan bütün addımlar atılmış, işlərin fəasiləz həyata keçirilməsi üçün Daxili İşlər Nazirliyi və yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə birgə iş qurulmuşdur. Bu il üçün respublika üzrə 1 milyon hektardan çox sahədə taxıl ekilibmişdir. Həmin taxılı yığımaq üçün 1770-dən çox taxılçıya kəmbayn var. Biçincəndən daha 125 kombaynın alınması nəzərdə tutulur. 21 rayonda 100 min hektar sahədə pambıq ekini proqnozlaşdırılmış və artıq 19 mindən çox istehsalçı ilə müqavilələr bağlanmış, əkin sahələrinin toxum, gübrə, pestisidlə təminatı ilə bağlı tədbirlər görülmüşdür. Tütün, şəkər çuğunduru, bostan-tərəvəz, kartof ekini üzrə tədbirlər də həyata keçirilir, yeni meyvə bağları salınır. Bunlardan əlavə, ölkəyə lazımi miqdarda mineral gübrə idxal olunmuşdur. Bu ildən yerli istehsal gübrəsi olan karbondioksit də fermerlərin əlinə düşəcək. Başqa bir fakt: bu gündəki elektron sistemdə 484 mindən artıq fermerin 321 min nəfərdən çoxuna subsidiyalar ödənilmişdir.

Ümumiyyətlə, qeyd etmək lazımdır ki, konfransın ruhu zamanın tələbinə

elektron qaydada ödəniləcək. Bu qərar 17 min tələbni əhatə edir. Bunun üçün dövlət büdcəsindən 40 milyon manat maliyyə vəsaiti ayrılıb.

Əlbəttə ki, dövlət başçısının bu sərəncamları xüsusi karantin rejimi dövründə vətəndaşlara sosial xidmətlərin səmərəli təqdimatı üçün xüsusi əməkdaşlıq və əməkdaşlıq, sosial xidmət işçilərinin əməyinə verilən yüksək dəyər və onlara xüsusi qayğının ifadəsidir.

Azərbaycan koronavirusla mübarizə sahəsində nümunəvi ölkədir

Bütün bu uğurlu proselərə baxmayaraq, dövlət başçısı iqtisadi vəziyyətdə pandemiyanın təsirinə qaçılmaz olduğunu bildirərək hökumətə ciddi tapşırıqlar verdi. Xüsusi-
lə Baş Nazirə, maliyyə nazirinə və iqtisadiyyat nazirinə göstəriş verən Prezident dövlət xərclərini yenidən baxılmasına və prioritet təşkil etməyən xərcləri ixtisar edilmasını tapşırırdı. Eyni zamanda vəsaitin xərclənməsinə çox ciddi nəzərət mexanizmi tətbiq olundu.

Ancaq Prezident əmindir ki, çətinliklərə baxmayaraq 2020-ci il də çox dərin və geniş islahatlar ili olacaq: "Bizim bu sahədə görü-

len işlərə ən gözəl qiyməti Azərbaycan xalqı verir. Bir daha demək istəyirəm ki, mən minlərlə elektron məktub alıram. Bu məktublarda görülən işlərə görə minnətdarlıq ifadə olunur. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bizim gördüyümüz işlərə yüksək qiymət verərək Azərbaycanı koronavirusla mübarizə sahəsində nümunəvi ölkə adlandırır.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, biz bu bəlanı da dəf edəcəyik, bu mübarizədə qalib gələcəyik. Biz xalq olaraq artıq birlik, həmyerliyi nümayiş etdirmişik, indi daha çox məsuliyyət və nəzakət nümayiş etdirəcəyik. Belə olan halda biz bu ağır vəziyyətdən az itkilərlə və şərafətlə çıxacağıq".

Hər zaman xalqın sosial rifahının yüksəlməsi üçün mühüm addımlar atan, böyük sosial paketlər təqdim edən Prezident İlham Əliyev global pandemiya dövründə də əməllərində sadıqlıq nümayiş etdirir. Bu da bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycanda sosial dövlət modelinin fundamental əsasları formalaşdırılıb. Vətəndaşın maraqlarını hər şeydən üstün tutan dövlət sosial ədalət prinsiplərinin bərqərar olmasına xüsusi diqqət göstərir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Tarla da döyüş meydanıdır

lardan mənəvi və maddi dəstəyini əsirgəmir. Azərbaycan Prezidenti hesab edir ki, indiki şəraitdə həm də kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sahəsinə daha çox diqqət yetirilməlidir: "Çünki biz əlavə dəyər zənciri yaratmalıyıq və çalışmalıyıq ki, həm daxili bazara, həm də xarici bazarlara daha çox hazır məhsul təqdim edək. Eyni zamanda bu, yeni iş yerlərinin yaradılmasına da gətirib çıxaracaq. Əlbəttə ki, kiçik sahibkarlar da yaddan çıxarmamalıdır".

Faktiki olaraq bu gün kənd təsərrüfatının xüsusi karantin rejiminin tələbləri çərçivəsində sabit fəaliyyət göstərməsi üçün zəruri olan bütün addımlar atılmış, işlərin fəasiləz həyata keçirilməsi üçün Daxili İşlər Nazirliyi və yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə birgə iş qurulmuşdur. Bu il üçün respublika üzrə 1 milyon hektardan çox sahədə taxıl ekilibmişdir. Həmin taxılı yığımaq üçün 1770-dən çox taxılçıya kəmbayn var. Biçincəndən daha 125 kombaynın alınması nəzərdə tutulur. 21 rayonda 100 min hektar sahədə pambıq ekini proqnozlaşdırılmış və artıq 19 mindən çox istehsalçı ilə müqavilələr bağlanmış, əkin sahələrinin toxum, gübrə, pestisidlə təminatı ilə bağlı tədbirlər görülmüşdür. Tütün, şəkər çuğunduru, bostan-tərəvəz, kartof ekini üzrə tədbirlər də həyata keçirilir, yeni meyvə bağları salınır. Bunlardan əlavə, ölkəyə lazımi miqdarda mineral gübrə idxal olunmuşdur. Bu ildən yerli istehsal gübrəsi olan karbondioksit də fermerlərin əlinə düşəcək. Başqa bir fakt: bu gündəki elektron sistemdə 484 mindən artıq fermerin 321 min nəfərdən çoxuna subsidiyalar ödənilmişdir.

Ümumiyyətlə, qeyd etmək lazımdır ki, konfransın ruhu zamanın tələbinə

uyğun daha çox qarşıya çıxma biləcək çətinliklərin sürətlə aradan qaldırılmasına köklənmişdir. Müşavirədə çıxış edən Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov bir sıra bankların fermerlərə kredit və rəqabət girov tələb etməsi barədə dövlət büdcəsinə məlumat verdi, payızlıq əkinlərin vegetasiya dövründə müşahidə olunan kəskin quraqlığı xatırladı, iltirki yağıntı və qarın miqdarının normadan kəskin dərəcədə aşağı olmasının əkin sahələrinin suvarılmasında çətinliklər yaratdığından bildirdi. Dövlət başçısı nazirin çıxışındakı bu məqamlara əsasən reaksiya verərək, aqrar sektordə müsbət tendensiyanı qeyd etməklə yanaşı, sadalanan problemlərin ardıcıl həlli mexanizmlərini göstərdi, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının həm daxili tələbatı ödəmək, həm də xarici bazarlara daha çox məhsul çıxarmaz üçün yüksək temple inkişaf etməsinin zərurətini vurğuladı. Prezident qeyd edilən məsələləri həllərin dövlətin maliyyə dəstəyindən asılı olduğunu bildirdi və bu məqsədlər üçün 30 milyon manat vəsait ayrılacağına dedi. Dövlət başçısı özüne xas operativlik və uzaqgörənliklə elə həmin gün koronavirus pandemiyası şəraitində və sonrakı dövrdə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının maliyyə vəsaitinə ehtiyacının qarşılınması məqsədi ilə aqrar sektordə təminatı mikroqreditlərin verilməsi üçün Prezidentin Ehtiyat Fondunun Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin 30 milyon manat vəsait ayırdığını.

Dövlət başçısı quraqlığı bağlı nazirin verdiyi məlumatda da diqqətlə yanaşırdı: "Bilirsiniz ki, dünyada iqlim dəyişikliyi ilə bağlı böyük narahatlıq var. Bəzi proqnozlar onu göstərir ki, Azər-

baycanda belə o ildən, iyrmi ildən sonra səhrələşmə prosesi də istisna deyil. Ona görə biz bəri başdan buna hazır olmalıyıq. Keçən ilin quraqlığı bəzə çox böyük problem yaratmışdı və hətta yaşlı insanlar belə quraqlığı xatırlamırdı. Bu il də quraqlıq gözlənilir. Ona görə də su ehtiyatlarımızın səfərbər olunması, onlardan səmərəli istifadə edilməsi prioritet məsələyə çevrilib. Heç kim sirsir deyil ki, su olan yerdə məhsuldarlıq da artır və insanların dolanışığı da yüksəlib. Məhz bu məqsədlə ölkəmizdə bir neçə önəmli genişmiqyaslı layihə icra edilmişdir. Əgər Şəmkirçay su anbarı, Taxtakörpü su anbarı vaxtında tikilməseydi, kanallar çəkilməseydi, o sudan qidalanan rayonlarda böyük çətinliklər ola bilərdi. Biz son bir neçə il ərzində orta hesabla təqribən yüz min hektara yaxın torpağa suyun verilməsini təmin edirik".

Prezident aqrar təsərrüfatının və fermerlərin suya tələbatını ödəmək üçün yeni proqram tərtib edilməsinin zərurətini diqqətə çatdırmış, artıq köhnə suvarma metodlarından imtina etməyən zamanın gəldiyini bildirmişdir. Köhnə suvarma sistemləri tələb olunan səviyyəyə səmərəli deyil, çünki dünyada daha yeni meliorasiya texnologiyaları tətbiq edilir. Prezident vadeokonfransda mövqeyini belə açıqlamışdır: "Biz indi bu işləri dədə-baba üsulu ilə görə bilmərik. Yeni texnologiyalar tətbiq edilməlidir. Mənə verilən məlumatlara görə, bəzi yerlərdə suyun itkisi 40-50 faizə çatır. Baxmayaraq ki, son vaxtlar bu sahəyə böyük investisiya qoyulub. Amma vaxtla tikilmiş qurğuların, infrastrukturun bir çoxu çürüyüb və həm suyun çatdırılmasına imkan vermir, həm də həmin sızmalar torpağın şoranlaşma-

sına gətirib çıxarır. Ona görə də biz burada iki zıyan görürük. Onu da bilməliyik ki, bizim su ehtiyatlarımız o qədər də geniş deyil və əsas su mənbələrimiz səhrələşmənin nəticəsində formalaşır. Ona görə hər damcı su bizim üçün önəmlidir".

Bu gün hər birimiz üçün vacibdir ki, işğalçı Ermənistan yalnız ərazilərimizi yox, həm də su ehtiyatlarımızın müəyyən bir qismini ələ keçirmişdir. Azərbaycan Prezidenti bizi gözləyə biləcək təhlükələrin qarşısını indidən alınması üçün daha yeni islahatlar modelinin aqrar sektora tətbiqinin zərurətini diqqətə çatdırıb və yaradılan komissiyaların konturlarını da təqdim etmişdir: "Hesab edirəm ki, komissiyaya Baş Nazirin müavini Şahin Mustafayev rəhbərlik etməlidir. Çünki Şahin Mustafayev iqtisadiyyat naziri işlədiyi dövrdə bu məsələ ilə fəal məşğul olub və mənə müntəzəm olaraq məruzələr edib. Komissiyaya aidiyyəti qurumların rəhbərləri - Kənd Təsərrüfatı naziri, İqtisadiyyat naziri, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri, "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" Səhmdar Cəmiyyətinin, "Azar-su" Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərləri və digər aidiyyəti qurumların rəhbərləri təmsil olunmalıdır ki, konkret tədbirlər planı hazırlansın. Demək olar ki, indi təhlilə bağlı materiallar və belə məlumatlar var. Əsas məsələ odur ki, nə etməliyik, hansı addımları atmalıyıq. Yəqin xarici mütəxəssislərdə də cəlb etməliyik ki, bizə yaxşı məsləhətlər versinlər. Bəzı suyun hər bir damcısının qədrini bilməliyik".

Bahadur İMANQULİYEV, "Azərbaycan"

Biz birlikdə güclüyük!

Dissertasiya işləri və elmi məqalələrin yazılması tam nəzarətdədir

AMEA-nın Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutu öz fəaliyyətini Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın koronavirus pandemiyası və xüsusi karantin rejimi ilə bağlı tələblərinə, eləcə də "Evde qal, lakin elmi fəaliyyətdən konarda qalma" çağırışlarına uyğun olaraq onlayn rejimdə davam etdirir.

AMEA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu barədə AMEA-nın vitse-prezidenti, Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin sədri, Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun direktoru, akademik İradə Hüseynova məlumat verib. İradə Hüseynova institutun şöbə və laboratoriya müdirləri ilə hər səhər onlayn formada əlaqə saxlayaraq onların fəaliyyəti ilə maraqlandığını, tapşırıq və tövsiyələrini verdiyini, distans dərslərə iştirak etdiyini bildirib. O, həmçinin rəhbəri olduğu doktorant və magistrantlarla məsləhətlərini verdiyini, dissertasiya işləri və elmi məqalələrin yazılmasının tam nəzarətdə olduğunu söyləyib. İnstitut əməkdaşlarının COST proqramı üzrə məqaləyə qoşulduqlarını deyən akademik İ.Hüseynova Fransanın koordinasiya işinə həyata keçirilən, 22 Avropa ölkəsinin iştirak etdiyi "Oksigen zondlama - meyvələrini

keyfiyyətinin biologiyası və texnologiyası üçün yeni vasitə" adlı bu layihədə rəhbərlik etdiyi qurumun əməkdaşlarının Azərbaycanı təmsil edəcəklərini nəzərə çatdırıb. Bununla əlaqədar, layihə iştirakçılarının e-COST sistemində qeydiyyatdan keçərək öz profilərini aktivləşdirdiyini vurğulayıb. Alim bildirib ki, hazırda institutun elmi işçiləri elmi-tədqiqat nəticələrinin analizi və məqalələrin yazılması üzrə intensiv işləyirlər. "Son günlərdə 4 məqalə hazırlanaraq, "Journal of Agricultural Sciences", "Bulgarian Journal of Agricultural Science", "Journal of International Microbiology", "International Journal of Molecular Sciences" kimi yüksək impakt faktorlu beynəlxalq jurnallara təqdim edilib. "Gene" jurnalına çap üçün təqdim olunan məqaləyə gələn resenzent rəyirlərinin cavablandırılması üzrə işlər isə yekunlaşmaq üzrədir.

Hüceyrənin membran sistemləri laboratoriyasının əməkdaşlarının aparıcıları tədqiqatların nəticələrini əks etdirən məqalə 2.327 impakt faktorla malik "Functional Plant Biology" jurnalında çapa qəbul olunub". O, öz elmi redaktorluğu ilə hazırlanan "Ali bitkilərdə karbonun ilkin assimilyasiyasının tənظيمləşmə xüsusiyyətləri" adlı monoqrafiyanın tamamlanması üzrə işlərini davam etdirildiyini də bildirib. İ.Hüseynova institutun doktorant və dissertantlarının tədqiqatlarının nəticələrini müxtəlif bioinformatik programlarla analiz etdiyini, onlar tərəfindən buğdadan və onun yabarı formalarının ayrılma Dreb geninin nukleotid ardıcılıqlarının NCBI beynəlxalq biotexnologiya məlumat bazasında yoxlanıldığını bildirib. Qeyd edib ki, son günlərdə gənc alimlər molekulyar biologiya sahəsində bir neçə beynəlxalq vebnərdə iştirak ediblər. Aprelin 11-də Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Dünya və gənclər yeni şəraitdə" onlayn forumuna institutun 5 gənc alimi qatılıb.

Institut direktoru Bioinformatika və Beynəlxalq Hesablama struktur biologiyası laboratoriyalarının fəaliyyətində heç bir ləngimənin baş vermədiyini, plan üzrə nəzərdə tutulan tədqiqatların tam şəkildə yerinə yetirildiyini diqqətə çatdırıb. O, həmçinin Beynəlxalq Hesablama struktur biologiyasının direktoru, Kembridj Universitetinin professoru Qərib Mürşüddovun həmişə olduğu kimi, onlayn rejimində struktur biologiyasının əsasları və statistika sahəsində laboratoriya işçilərinin iştirakını qeyd edib. AMEA-nın prezidenti, akademik Ramiz Mehdiyevin "AMEA-nın magistrantları üçün distans (məsafədən) tədrisin təşkil edilməsi haqqında" Sərəncamının icrası ilə əlaqədar çıxış müddətində institutun professor-müəllim he-

yəti ilə magistrantlar arasında müxtəlif telekommunikasiya vasitələri ilə əlaqə yaradıb, tədris planlarında nəzərdə tutulan bütün ixtisas fənləri üzrə distans dərslərinin aparılması təmin edilib. Eyni zamanda, II kursda təhsil alan magistrantlar distans olaraq elmi-pedaqoji təcrübəyə başlayıb və elmi rəhbərləri ilə birgə onlayn rejimdə dissertasiya işlərini yekunlaşdırılması üzərində işləyirlər. "İnstitutun Beynəlxalq və İctimaiyyətə əlaqəli şöbəsi də xüsusi karantin rejimində öz fəaliyyətini uğurla davam etdirir", - deyən akademik İ.Hüseynova əməkdaşların gördüyü işlər, aparıcıları aradıqlarını, distans təhsil, virtual dərslər, dünyada və ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə bağlı son məlumatlar, bu virusla mübarizə məqsədilə görülən tədbirlər haqqında məlumatların müntəzəm olaraq imbb.az saytında işıqlandırıldığını vurğulayıb.

Akademik bildirib ki, Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun "Elmi Əsərləri"nin IV cildinə məqalələrin toplanmasına başlanılıb. Redaksiyanın elektron ünvanına daxil olan məqalələr rəyə göndərilir və redaksiya üzvlərinin onlayn müzakirəsinə təqdim olunur. Akademik İ.Hüseynova, həmçinin rəhbərlik etdiyi qurumun alim və mütəxəssislərinin kütləvi informasiya vasitələrində koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar çoxsaylı çıxışları etdiyini, müsahibələr verdiyini bildirib.

Müəllifi İlham Əliyevdir

Dövlət idarəçiliyi islahatlarının "Yüksəliş" mərhələsi

Azərbaycanda böyük bir proses başlayıb. Gənc və dinamik kadrlar idarəetməyə gətirilir. Yerli icra hakimiyyəti orqanlarından tutmuş mərkəzi icra strukturlarına qədər hər yerdə, sadəcə yuxarıdan göstəris gözəyən dövlət məmurlarını müstəqil qərarvermə qabiliyyəti olan, təşəbbüskarlığı ilə seçilən nəsil özəz edir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin çağırışından sonra yaşlı nəslin estafeti yeni nəslə təhvil verilməsi prosesi sürətlənib. Bu proses ölkədə başqa bir məsələni aktuallaşdırıb. Sürətlə boşalan yerləri kim dolduracaq? Ölkədə idarəetmə bacarığı olan kadrların sayı kifayət qədərdirmi? Kadr ehtiyatı necə formalaşdırılmalıdır?

Kadr ehtiyatının formalaşdırılmasında danışıqların ilk əlaqələndirilməsi "Yüksəliş" mərhələsidir. Qeydiyyat prosesinə ötan idan start verilən müsabiqənin onlayn mərhələsi artıq geridə qalıb. Çox güclü rəqabət şəraitində keçən müsabiqədə 976 iştirakçının 572 bədən yuxarı nəticə göstərmiş qoşuların bilik və bacarıqlarının yüksək olduğunu göstərən kimi dəyərləndirilir. Müsabiqədə yüksək intellektual zəkəsi, qərar qəbul etmə bacarığı, işin bölüşdürülməsi, risk və böhranın idarə edilməsi, strateji düşünmək, komandada işləmək, kommunikasiya, dəyişikliklərin tətbiqi, həmçinin innovativliklərin tətbiqi, bütüncü idarə etilməsi kimi bacarıqları, sosial məsuliyyəti olan şəxslərə üstünlük verilməsi dövlət idarəetməyə cəlb ediləcək kadrlardan gözlənilən açıq ifadə edir.

Ədəbi və investor Uorren Buffet deyir ki, o, işə götürürkən namizəddə 3 amilə diqqət yetirir: Gülü, təcrübə və dürüstlük. G.Quliyevanın sözlərinə görə, Uorren Buffet dürüstlüyünə əmin olmadığı şəxsən bilik və təcrübəsi ilə kifayətlənməyib: "Məncə də dürüstlük idarəçilikdə ilk əsas şərt-dir. İdarəçi üçün növbəti mühüm keyfiyyət vizyonun olmasıdır və işçilər idarəçinin onları hara apardığını dəqiq bilməlidirlər. İdarəçi vizyonu, hədəfi işçilərə izah etməlidir. Üçüncü önəmli keyfiyyət idarəetməyə gətiriləcək şəxsin başlıqı edəcəyi sahə, işlə bağlı kompetensiyalarının olması, işi bilməsidir. Dördüncü vacib məqam işçinin hədəfə gədən yolda fəaliyyətə ruhlandırılmasıdır. İdarəçi motivasiya etməyi bacarmalıdır. Nəhayət, idarəçilərin intellektual zəkəsi ilə yanaşı, emosional zəkəsi olmalıdır. İdarəçi əvvəlcə özünlü tanımalı, idarə etməyi bacarmalıdır, sonra işe digərlerini - tabeliyyətləndirən olmalıdır. İdarəçiliyə iddialı şəxsləri qiymətləndirənlər meyarlar yuxarıda qeyd edilən 5 vacib bacarığı müəyyən etməyə əsaslanmalıdır".

Emosional zəka intellektual zəka qədər əhəmiyyətlidir

Bes bu 5 vacib bacarığı müəyyən edəcəyik? Test imtahanları buna imkan verirmi? G.Quliyeva deyir ki, bu bacarıqların idarəçiliyə iddialı namizədlərdə yoxlanılması, emosional zəkənin onların yalnız test imtahanlarında yüksək bal toplamasına kifayət deyil: "İntellektual zəka - bilik, savad, məlumatlılıq idarəetməyə gələn şəxs üçün çox önəmlidir. XX əsrin sonlarında emosional zəkənin banisi Daniel Qolman böyük araşdırmaların nəticəsi olaraq bu qənaətdə gəlib ki, dünyada 100 baliq şka ilə 70 bal yığın şəxsləri 100 bal yığın şəxslərinin tabeliyinə verilib. Və bir müddət sonra görüldü ki, 70 bal yığın şəxslər 100 bal yığın şəxsləri idarə edir. Bu arada bir daha idarəetmə üçün emosional zəkənin əhəmiyyətini öne çəkər və onun intellektual zəka qədər əhəmiyyəti olduğunu təsdiqləyir. Emosional zəkəni müvafiq olaraq qiymətləndirmək mütəxəssislər üçün vacib bacarıq olur".

Seçim mərhələsi zəmanət verir

Beləliklə, ölkəmizdə çox böyük kadr bazasının yaranması əhəmiyyətli prosesdir. Çünki başlayan kadr dəyişikliyi prosesi və idarəetməyə gətirilən yeni nəfəs bunu zəruri edir. G.Quliyeva düşünür ki, bu proses davam edəcək və ölkə üçün çox faydalı nəticələrə gətirəcək. Amma nəticələrin uğurlu olması müasir idarəçilərdən asılıdır. "Yüksəliş" müsabiqəsinin nəticələrini izlədiyini deyən ekspert hesab edir ki, sadalanan keyfiyyətlərin olduğu bir çox bacarıqları özündə birləşdirən kadrlardan ibarət bazanın formalaşdırılması təşəbbüsünün faydalılığına həm də seçim mərhələsi zəmanət verir: "Cənubi Koreya və Sinqapur təcrübəsində belə bir nümunəni olduğunu eşitməmişəm. Rusiyada da belə bir müsabiqə yaxın illərdə keçirilirdi. Azərbaycan da müsabiqə obyektivlik, şəffaflıq, bərabər imkanlar və maraqların toqquşmasını yolverilməzliyi prinsipləri əsasında keçirilir. Bu

Milli Kitabxana fəaliyyətini virtual rejimdə davam etdirir

Bu gün bütün dünyanı bürüyən yeni koronavirus (COVID-19) infeksiyası ölkəmizdə də insanları üçün böyük çətinliklər yaradıb. Əhaliyə ictimai yerlərə getməmək, mümkün olduğu qədər evdə oturmaq tövsiyə olunaq. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən qabaqlayıcı tədbirlər sayəsində bizim bu təhlükədən ən minimum zərərli qurtarmaq üçün əlinizdən gələni edirik.

Həmin tədbirlər çərçivəsində məktəblər, kitabxanalar, muzeylər, teatrlar, konsert salonları bağlanmışdır. İnfeksiyanın yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə bir çox müəssisələrdə müvafiq olaraq bağlanmışdır. Əz, öz fəaliyyətlərini onlayn rejimdə davam etdirirlər. Ölkə Prezidentinin "Evde qal, özünü qoru" çağırışına səs verərək Milli Kitabxananın kollektivi də Mədəniyyət Nazirliyinin "Evim, mənim yeni iş yerim" çağırışına qoşularaq onlayn rejimdə oxuculara xidmət göstərir. Son dövrlərdə ölkə başçısı kitabxanaların səmərəli fəaliyyət göstərməsi, onların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, fəndlərin zənginləşdirilməsi üçün bir sıra xüsusi əhəmiyyətli sənədlər imzalamışdır. Həmin sənədlərin icrası nəticəsində kitabxana-informasiya sahəsində yeni texnologiyalar tətbiq edilmiş, müasir kitabxana-informasiya infrastrukturuna yaradılmış və istifadəçilərə göstərilən xidmətlərin sayının və keyfiyyətinin artırılması, əhalinin intellektual potensialının, bilik səviyyəsinin inkişafı, həbela fasiləsiz təhsilin təmin edilməsi üçün əlverişli zəmin yaranmışdır.

Respublikanın baş kitabxanası olan Milli Kitabxana "Elektron hökumət" Konsepsiyasının icrası ilə əlaqədar oxuculara kitabxana-informasiya xidmətinin elektronlaşdırılması, kitabxana-bibliografya proseslərinin avtomatlaşdırılması, oxuculara virtual xidmət üçün müvafiq infrastrukturunu və proqram təminatını yaratılması istiqamətində bir sıra kreativ yönümlü layihələr həyata keçirmişdir. Məhz bu tədbirlərin icrası nəticəsində istifadəçilərə onlayn rejimdə informasiya-bibliografya xidmətləri göstərilməsi üçün real şərait yaranmışdır.

Milli Kitabxananın Elektron kataloq və Elektron kitabxana resurs bazalarından toplanmış materiallar haqqında məlumatların sosial şəbəkələrdə təbliği istifadəçilərin kitabxanalarla əlaqədar olmasına, onların imcının yüksəlməsinə və mütaliyə marağının artırmasına səbəb olur. Oxucuların şəbəkələrdə məhz kitabxana saytlarından istifadə edərək, özlərinə faydalı və dəqiq məlumatları əldə etmələri, həmçinin kitabxana işçiləri ilə dialoqa girmələri, şərhlər yazıb müxtəlif məsələlərə aid öz fikirlərini bildirmələri bu gün qarşıda duran vəzifələrdəndir. Koronavirus dövründə kitabxana resurslarının sosial şəbəkələrdə təqdim edilməsi isə kitabxana, mütaliyəyə olan marağı daha da artırmışdır.

Milli Kitabxananın əməkdaşları Mədəniyyət Nazirliyi və "Kreativ Azərbaycan" portalı tərəfindən irəli sürülən "Evde qal, evdə yarat" təşəbbüsünə qoşularaq, vətəndaşların bu müddətdə vaxtlarını səmərəli keçirmələri məqsədilə hazırladığımız informasiya resurslarını kitabxananın "Facebook" sahifəsində yerləşdiririk. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə elan edilən "Könüllülər ili" ilə əlaqədar kitabxananın nəzdində fəaliyyət göstərən Açıq kitabxananın "Könüllülər qrupu" vəziyyətlə əlaqədar insanların ev şəraitində səmərəli vaxt keçirmələri üçün maraqlı kitabların linklərini, video görüntülərini və xülasələrini kitabxananın "Facebook" sahifəsi vasitəsilə onlayn şəkildə oxuculara təqdim edir. Onu da qeyd edək ki, bu təşəbbüs çox bəyənilib. Onlar hətta oxumaq istədikləri kitabları bu gün artıq zəif sosial şəbəkələr vasitəsilə yazırlar.

Qlobal internet şəbəkəsi yaranana qədər bu mütaliyə üçün seçmə istədiyimiz məlumat haqqında məlumatı yaxınlarımızdan, dostlarımızdan və kitabxanalarından əldə edirdik. Həzrada oxunmuş kitabları haqqında diskussiyalar, kitabxanaların məsləhətləri, kitab bütkeylərinin yerləşdirilməsi, əsərlərdən olan sətirlər, elektron kitabxanalar və müxtəlif növ xidmətlərə istinadlar istifadəçiyə ürayınca olan kitabları seçməyə imkan yaradır və bu da, öz növbəsində, sosial mediada kitabxana sahifələrinin vacib atributudur.

Son zamanlar gənc nəslin öz fikirlərini istər yazılı, istərsə də şifahi formada düzgün ifadə edə bilməməsi haqqında fikirlər çox tez-tez səslənir. Bu mənada kitabxana bölgələrində verilən şərhlər öyrədi bir vasitə ola bilər və savadlı kitabxana kadrlarının şərhləri istifadəçi üçün bir nümunəyə çevrilir. Oğır istifadəçi müxtəlif məsələləri ünsiyyətdə səhvələrə yol verir və bunun şəxsi xarakter daşıdığındı deyib özüne bəraət qazandırsa, kitabxana saytlarında və bloqlarında isə o, öz fikirlərini daha düzgün ifadə etməyə çalışacaq. Məhz buna görə də indi global internet və digər sosial şəbəkələr insanların, xüsusilə gənclərin yaxın məsləhətçisi nə çevrilib.

İnformasiyalı cəmiyyət şəraitində elm və texnika çox sürətlə inkişaf edir və bu sürətlə inkişaf ilə əlaqədar olaraq kitabxanalara sıməsi dəyişir. Müasir kitabxanaların oxuculara yalnız qıraət zallarında mütaliyə edənlər deyil, həm də onlayn istifadəçiləridir. Buna görə də onlayn istifadəçilərin kitabxana haqqında, onların təqdim etdiyi xidmətlər, o cümlədən virtual xidmətlər barədə istənilən şəkildə məlumatlı olmalarına şərait yaratmaq lazımdır. Bu məramı yerinə yetirməyə çalışsın və respublikamızda yaranan şəraitlə

Milli Kitabxananın saytında respublika kitabxanalarından gələn virtual ziyarətçilərinin qəbulu üçün fəaliyyət göstərən onlayn "Metodik xidmət" bölməsinə gün ərzində yüzlərlə onlayn ziyarətçi daxil olur. Bu ziyarətçilərin ödənilməsi bölgələrdə oxuculara kitabxana-informasiya xidmətinin təmin edir. Milli Kitabxananın elektron bazasından istifadə etməklə bölgələrdə oxuculara verilən rədd cavablarının qarşısını alırıq.

Həmyaı bəllidir ki, Milli Kitabxana gərəkli şəxsiyyətlərə və əlmlərdə tarixi hadisələrə dair daim ənənəvi sərğilər təşkil edir və bu da geniş oxucu kütləsinin marağına səbəb olur. Vəziyyətlə əlaqədar kitabxananın işğur kollektivi bu gün ənənəvi kitab sərğilərini virtual sərğilərə çevləndirib. Bu məqsədlə onlar evdə qalaraq Xəlx yazıçısı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Süleyman Rəhimovun anadan olmasının 120 illiyi ilə əlaqədar "Süleyman Rəhimov-120", "Yurdumuza bahar gəli", Azərbaycanın ilk Xəlx şairi Səməd Vurğunun doğum günü münasibətilə "Xəlx şairi Səməd Vurğun", "31 Mart - Azərbaycanlıların soyqırım günü", "Aprel döyüşləri bizim şanlı qələbəmizdir", ədəbiyyat tarixində müstəsna xidmətləri olan görkəmli ədəbi, ictimai-siyasi xadim Nəriman Nərimanovun 150 illik yubileyi ilə bağlı "İctimai-siyasi xadim, yazıçı, publisist Nəriman Nərimanov-150", "Azərbaycan tarixi abidələri" adlı elektron məlumat bazaları və virtual kitab sərğiləri hazırlamış, sosial şəbəkələr və Milli Kitabxananın saytı vasitəsilə istifadəçilərə təqdim etmişlər. Təqdim olunan bu bazalarda müvəzıya dair kitab və məqalələrin tam elektron mətni, videogörüntülər və digər sənədlər nümayiş olunmuşdur.

Azərbaycan Milli Kitabxanası hər il çoxlu sayda bibliografik və metodik vəsaitlər, informasiya göstəriciləri, məlumat nəşrləri hazırlayaraq kitabxana ictimaiyyətinə, oxucularına təqdim etməklə onların mütaliyə marağının artırılmasına kömək edir və öz sahələri üzrə istiqamətlənmələrində, axtarılanın onlayn öyrənilməsinə də əhəmiyyətli rol oynayır. Vəziyyətlə əlaqədar bu gün Milli Kitabxananın metodik nəşrlərinin də virtual rejimdə təqdimatına başlanılıb. Azərbaycan Milli Kitabxanası ölkənin bütün kitabxanaları üçün metodik mərkəz funksiyasını həyata keçirərək tövsiyələrini kitabxanalarına onlayn rejimdə təqdim edir.

Dəyərlı oxucularımız, xalqımız üçün bu çətin günlərdə də Milli Kitabxananın əməkdaşları oxucuların yanında və var qüvvəsi ilə çalışırlar. Xəhş edir, sizlərə lazım olan resursları əldə etmək üçün Milli Kitabxananın onlayn xidmətlərinə yazın.

Ədibə İSMAYILOVA,
Milli Kitabxananın Kitabxana-informasiya xidməti üzrə direktor müavini, AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun doktorantı

Müqəddəs borc

Respublikamızda koronavirusla mübarizə istiqamətində Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təşəbbüsü ilə həyata keçirilən az-təminatlı ailələrə və yaşlı, ahıl şəxslərə yardım aksiyası davam edir. Partiyamız qərargahından redaksiyamıza verilən məlumatda bildirilib ki, aprel ayının əvvəllərində Yeni Azərbaycan Partiyasının Könüllüləri Bakının Nərimanov, Nəsimi, Yasamal, Xətai, Xəzər və digər rayonlarında yaşayan aztəminatlı, tənha, köməyi ehtiyacı olan yaşlı, ahıl insanlara ərzaq yardımı paylayırlar. Qürurverici haldır ki, Azərbaycan Prezidentinin tapşırığına cavab olaraq könüllülərə dəstək kimi bir çox gənclər fərdi qaydada bu aksiyaya həvəslə iştirak edir, tənha qo-

ca və kimsəsizlərin evdə olması üçün əllərindən gələni əsirgəmir. Belə gənclərdən biri də Nəsimi rayonu sakini, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü, 25 yaşlı İlyas Məmmədovdur.

Ölkə başçısının göstərişləri çərçivəsində Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah respublikada koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısını almaq məqsədi ilə 65 yaşdan yuxarı olan vətəndaşların evdəni küçüyə çıxarmalarına qadağa tətbiq edildən İlyas yaşadığı əraziyə yaxın S.

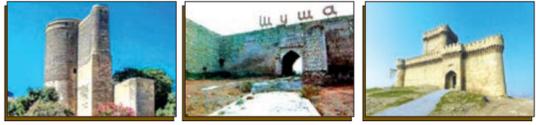
Rəhimov küçəsi 197, mənzil 26-da tənha yaşayan Nurchan Babayevaya lazımi kömək və yardım edir. 50 ildən artıq Nəsimi rayonu ndakı 38 nömrəli uşaq bağçasında tərbiyyəci işləmiş 75 yaşlı Nurchan nənə deyir ki, bir ayın söhbətində, xəstələnmişdim, bunu qonşulardan eşidən İlyas mənzilimə bütün qayğılarını çəkdi. Onun əziyyətinə görə narahat olduğumu görəndə, deyir ki, ağsaqalın-ağbığayın qulluğunda durmaq dədə-babalarından qalma adətdir. Digər tərəfdən, xalqımı-

zın hər cür əziyyətini çəkən, dünyanı bu ağır günlərdə vətəndaşların qayğısında olan Prezidentimizin tövsiyələrinə, tapşırıqlarına əməl etməz gənclərin müqəddəs borcudur.

Nurchan nənə ilə söhbətdən o da məlum oldu ki, karantin rejimi başlayandan İlyas nekinə ona, yaxından tanıdığı, Nigar Rəfibəyli küçəsi, binə 25-də tənha yaşayan geofizika elmləri doktoru, professor, əməkdar elm xadimi Şahin Balakışibəyliyə, digər tənha Tərane Hacıyevaya da lazımi kömək göstərir, onların dükən-bazar işlərini, digər zəruri tələblərini yerinə yetirir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Xəyalə MURADLI,
"Azərbaycan"

Tarixin izi ilə

● Unikal məkan

Bu ilin dekabrında xalqımızın milli sərvətindən olan İçərişəhər Şirvanşahlar Saray Kompleksi və Qız qalası ilə birgə UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsinin 20 illiyi tamam olur.

Əlamətdar yubiley ili bizim üçün həm də ona görə önəmlidir ki, bu qədim şəhər UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi ilk tarixi məkanımızdır. Bunun yüksək əhəmiyyətini nəzərə alaraq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 20 illiyin qeyd olunması haqqında xüsusi sərəncam imzalamışdır. Sərəncama əsasən bu tarixi hadisənin ildönümü ilə bağlı həm ölkə daxilində, həm də xaricdə mədəni-kültüvi tədbirlər, sərgilər, İçərişəhər haqqında müxtəlif təqdimatlar keçiriləcək.

nin tikintisinin başa çatmasından sonra şəhərin ictimai-siyasi və mədəni mərkəz kimi rolu xeyli artır. Ümumilikdə tədqiqatçılara görə orta əsrlər Bakısının ən yüksək inkişaf mərhələsi XV əsrdir.

XIX əsrin sonları-XX əsrin əvvəlləri Bakıda neft bumunun yaşamasından sonra isə şəhər genişləyir, insanlar İçərişəhər divarlarından kənar da six məskunlaşmağa başlayır. Mehzi "İçərişəhər" anlayışı da bəyir şəhərin formalaşmasından sonra yaranır. 1952-1957-ci illərdə İçərişəhərin qala divarları ilk dəfə bərpa edilir. Ötən əsrin 70-80-ci illərində bu tarixi məkanın statusu ilə bağlı müvafiq addımlar atılır.

İçərişəhərin yeni həyatı

Tarixi abidə də insan kimidir. Baxımsız qoysan, müxtəlif məqsədlərlə dağıdılıb tar-mar edilməsinə göz yumasın, zamanla məhv olub sırada çıxacaq. Amma qayğı göstərsən, qəlbini sevgisini verib başının tacı etsən, əslirən o üzündən gələn bütün gözəlliklərini göz önündə sərgiləyəcək. Bu mənada Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı, Mehriban xanım Əliyevanın himayəsi İçərişəhərə yeni həyat verdi. Azərbaycan Prezidentinin İçərişəhərin qorunması məqsədini əsas tutan 10 fevral 2005-ci il tarixli sərəncamı açıq səma altındakı bu muzey-şəhəri layiq olduğu görkəminə, abadiyyətinə, səliqə-sahməsinə gətirdi. İçərişəhər tarixi müasirliyin harmoniyasını, milli-mənəvi dəyərlərimizin ruhunu özündə əks etdirən möhtəşəm mənzərə kimi bütün gözəlliklərini gözələyir. Dövlət rəhbərinin müvafiq sərəncamı ilə "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsi yaradıldı. Belə bir qurumun yaradılmasında əsas məqsəd qədim şəhərdə abidələrin və bütövlükdə memarlıq-sənətsalma kompleksinin lazımı səviyyədə qorunub saxlanmasıdır və gələcək nəsillərə çatdırılması üçün özündə mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının funksiyası və səlahiyyətlərini birləşdirən unikal idarəetmə sisteminin təşkil olunması idi. Və bu niyyət qısa zamanda özünü doğrultdu. Qoruğun mədəni turizm potensialının artırılması məqsədilə onun mədəniyyət və incəsənət mərkəzinə çevrilməsi istiqamətində çoxsaylı tədbirlər görüldü. Burada yeni muzey ekspozisiyaları açıldı. Ənənəvi incəsənət və sənətkarlığın inkişafının dəstəklənməsi istiqamətində addımlar atıldı.

Onu ruhumuzun paytaxtı da adlandıra bilərik. İçərişəhər keçmiş sevgimizin simvolu, tarixi yaddaşımızın canlı salnaməsidir. Doğma Bakının ən dəyərlili isicisidir. Açıq səma altında muzey kimi fəaliyyət göstərən İçərişəhər 22 hektar ərazidə amfiteatr üslubunda inşa edilib. Onun unikalığı həm də şəhərin daxili məhəllə strukturlarıdır.

Arxeoloji baxımdan ona qədər öyrənilməsi mümkün olmadığına görə, buranın yaşayış məntəqəsi, yoxsa istehkam kimi inşa olunmuşu bölli deyil. Qazıntılar zamanı tapılmış, eramızdan əvvəl III-I əsrlərə aid küpə, eramızdan əvvəl IV-I əsrlərə aid saxsı qab qırıqları, dəmir ox uçluqları, demir dövrünə aid gildən qadın fiquru və antik dövrə aid sütn altlıqları İçərişəhərin şəhər kimi formalaşma dövrünü ən gəci antik dövrə eyniləşdirməyə imkan verir.

Bakı liman şəhəri kimi mövcud idi. İçərişəhər ərazisində sənətkarlıq və ticarət geniş inkişaf etmişdir. Güclü zəlzələ nəticəsində Şamaxı şəhərinin dağılmasından sonra Azərbaycanın şimal-şərqində yaranmış ilkin feodal dövləti olan Şirvanşahlar dövləti Bakıya köçür. Bu köçürmədən sonra İçərişəhərin həyatında dönüş dövrü başlandı. Şirvanşahların hakimiyyəti dövründə Bakıda çoxlu inşaat işləri həyata keçirilir və şəhər inkişaf edir. Qala divarları inşa edilməklə şəhərin müdafiə sistemi gücləndirilir. XV əsrdə Şirvanşahların inqamətqahı-

Davam edən canlı tarix

İçərişəhərin unikallığı qədim tarixi abidələri, yaşayış massivləri, özünəməxsus infrastrukturunu ilə yanaşı, həm də canlı tarixin burada yaşayan insanlar ilə yəndə davam etməsinə bağlıdır. Bu məkanda 1300-dən çox ailə yaşayır. Bu insanlar qədim şəhərin ruhunu, milli adət-ənənələri nəsil-dənəsilə ötürür, milli-mənəvi dəyərlərimiz də tarix-mədəniyyət abidələrimiz kimi qorunub saxlanılır. İçərişəhərə daxil olduqdan sonra bu əsrəngiz məkanın sirləri aurasını fərq edərsən. Onun müsbət enerjisi adanım ürayinə dolur. Küçələr, dalanlar sakitliyin, məkanlı ruhun harmoniyasını verdiyi hüzür içində insana xoş bir hekayət danışır. Her addımında qədimliyin və müasirliyin misilsiz vəhdətindən doya bilmiş.

Bu 20 illik yubiley İçərişəhər salnaməsinin daha bir maraqlı səhifəsi kimi yaddaşlara işiq salacaq.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

● Danışan tariximiz

Mart soyqırımında Bakıda dağıdılan memarlıq abidələri

1918-ci il martın 30-da şəhərdə atəş açıldı.

Bu, erməni daşnak-rus bolşevik birlişmələrinin Bakı Sovetinin rəhbərliyi altında törədəcəkləri dəhşətli qırğınların, böyük faciələrin ilk səsi, səsidi oldu. Bununla da Bakının və onun qədim sakinlərinin qara günləri başladı. Sonrakı günün şəhərisi erməni daşnak-rus bolşevik birlişmələri azərbaycanlıların yaşadığı məhəllələrə, evlərə hücum keçirdilər. Çoxdan planlaşdırılan soyqırım aktı xüsusi əməliyyatla həyata keçirildi. Günəhsız insanlara işgəncələr verilir, diri-diri yandırılır, evlərinə od vururdular.

Düşmənin hədəfində yalnız Bakının müsəlman əhalisi deyildi. Mart qırğınlarda həm də bu şəhərin maddi-mədəni sərvətləri də talanırdı. Ermənilər qədim, gözəl Bakının sinəsinə dağ çəkər, mənəvi dəyərli böyük, gözoxşayan, hərsi bir tarix olan tikililərini dağıdırırdılar.

Edamına qərar

verilmiş "İsmailiyyə"

İndi bu barədə tarixi sənədlər, həmin faciəli günlərdə çəkilmiş fotosəkillər "danışır". Hadisələrin tədqiqinə hələ yaralar isti iken, 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə başlandı. Bu məqsədlə Nazirlər Şurası 1918-ci il iyulun 15-də Fövqəladə İstintaq Komissiyasının yaradılması haqqında qərar qəbul etdi. Komissiyanın o zaman topladığı çoxsaylı materiallar daşnak-bolşevik birlişmələrinin soyqırım törətdiklərini təsdiqləyən təkzibedilməz faktlardır.

Sənədlərdən birində 1918-ci ildə Bakıda azərbaycanlılara qarşı aparılan soyqırımda başı belələr çəkin "İsmailiyyə"dən bəhs edilir. Bildirilir ki, bir dəstə daşnak əsgəri Şaumyanın adamları ilə "Cəmiyyəti-xeyriyyə"nin qarşısına gəlib o binayı-müqəddəsə, o möhtəşəm imarətə, o müzəmm binaya xainənə bir surətdə od vurduqlar, onu yandırdılar.

Seyid Hüseyn xain düşmənləri, erməni milli polkunun "İsmailiyyə"ni işğal etdiyini yazırdı: "...oradakı müxtəlif təşkilatların kağız-dəftərlərini qarışdırır, bəzi şeylər arayırdılar. Bu qədərlə müxtəlif təşkilatların bir kərəlik xilas olmaq, daha doğrusu, xalqda doğan muxtariyyət fikrini əbədən sökmək üçün bu fikrə pərvaris vermən İsmailiyyənin edamına qərar verilmiş, ona düşmən əli ilə od vurulmuşdu".

Bazar və Qubenski küçələrinin tınında yerləşən "İsmailiyyə"yə ermənilər elə zərər vurduqlar ki, bu möhtəşəm tikili uçmaq təhlükəsi ilə üzleşdi. 1919-cu ildə binanı bu səbəbdən sökmək istədilər. Seyid Hüseyn həyəcana yazırdı: "Ey bakılı qardaş, ey azərbaycanlı vətəndaş, niyə dayanıb baxırsan? İsmailiyyənin, hər vaxt böyük salonunda öz gələcəyini üçün gün ağıldığın İsmailiyyənin qarşısına gəl! Onu sənədən ayırlır! Onu lüzumsuz bir meylit kimi dəfn edirlər. Hər də sənin gözünü qabağında dəfn edirlər!"

Yaşxı ki, o zaman "İsmailiyyə"ni məhv etmədilər. 1921-ci il mayın 21-də binanın təmirinə başlandı...

Yandırılan, dağıdılan məscidlər...

Müsəlman əhalisinə qarşı soyqırıma başlayan daşnak-bolşevik birlişmələri martın 31-də "İsmailiyyə" binası ilə yanaşı, "Kaspi" qəzetinin redaksiyasını və mətbəəsini, mətbəədə Qurani-Kərimin yenice çap olunmuş 5 min nüsxəsini yandırıb küle döndərdilər. Uzaqyuran toplarla Təzəpir məscidini atəşə tutdular. Tədqiqatçı Anar İsgəndərov yazır ki, Erməni Milli Şurası, "Daşnakşütəyün" rəhbərliyi və Bakı Soveti Azərbaycan xalqının birliyinin təmin olunması Təzəpir məscidinin oynağıdı rulu yaxşı bildirdilər. "Belə ki, türk-müsəlman əhalisinə qarşı soyqırıma əvvəldən hazırlıq görə erməni-daşnak qüvvələri şəhərdə sayıq yayırdılar ki, guya din xadimlərinin fitvası ilə müsəlmanlar rus milietindən olanları qırır, evlərini yandırır. Ermənilər rus matroslarını bu şayiyə inandırmağa çalışırdı. Şayiyə inanan rus matrosları gəmilərdən Bakının müsəlman məhəllələrinə bir neçə top atəş açdılar. Çəmərkənddə bir neçə tikili, o cümlədən məktəb, hərbi xəstəxana və yetim uşaqların evi top atəşi ilə dağıdıldı. Ermənilər rus matroslarını Təzəpir məscidini top atəşinə tutmağa çağırdılar. Matroslardan biri gəmidəki uzaqyuran

topla Təzəpiri atəşə tutmağa başladı. Birinci top mərmisi Təzəpirin həyatında parladı. Məscidin həyatında çaxnaşma başlayanda din xadimlərinin biri adamları sakitləşdirdi, ağı bayraq götürüb məscidin damına sancaq üçün yuxarıya qalxdı. İkinci top mərmisi məscidin lap qabağına düşdü, ətrafa səpələnən qələpərdən məscidin pəncərə şüşələri çilik-çilik olub yerə töküldü. Üçüncü mərmisi isə məscidin yan divarına dəyərək onu möhkəm zədələdi. Məscidin həyati xarabalığı xatırladı. Matroslar şəhərdə ruşlara qarşı heç bir qırğın törətdilmədiyini yəqin edəndən sonra top atəşini dayandırdılar.

Fövqəladə İstintaq Komissiyasının sənədlərində Bakı şəhərinin keçmiş rəisi Tər-Mikaeliantsın Təzəpir məscidində pənəh aparmış əlyalın azərbaycanlı əhaliyə qarşı hər cür zorakılıqlar etməyi, hətta lazımı gələrsə, məscidi belə yandırmışığını əmr etdiyini qeyd olunur. Kinli, qəddar daşnaklar bu məkrli planı həyata keçirə bildimilər...

Həmin faciəli günlərdə Şirvanşahlar sarayı da ziyan gördü. Ermənilərin atdığı top mərmiləri Şah məscidinin minarəsini zədələdi. Şirvanşahlar Sarayı Kompleksinə daxil olan Keyqubad məscidi isə məhv edildi.

Şirvanşahlar Sarayı Kompleksinin yuxarı həyatında, Şirvanşahlar sarayı binasının arxasında, Seyid Yəhya Bakıvi türbəsinin qarşısında yerləşən və tikilinin XIV əsrin yadigarı olduğu bildirilir. Tədqiqatçılar məscidin sifarişçisinin - 1317-1343-cü illərdə hakimiyyətdə olmuş Şirvanşah I Keyqubadın adı ilə adlandırıldığını qeyd edirlər. Bu tarixi məscidi ermənilər 1918-ci ildə yandırdılar.

Mart soyqırımını zamanı daşnak-bolşevik birlişmələri on iki mindən çox dinc əhalisini qətlə yetirdikləri, nadir, milli memarlıq nümunələrini, məktəblərini, xəstəxanalarını, məscid və digər abidələrini sayılan Bakının xeyli hissəsini xarabalığa çevirdilər.

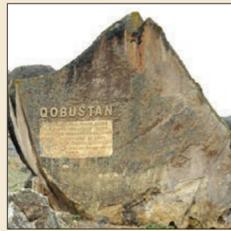
Azərbaycanlıların soyqırım Şamaxı, Quba, Qarabağ, Zəngəzur, Naqçıvan, Lenkəran və digər yerlərdə də eyni qəddarlıqla həyata keçirildi, dinc əhali kütləvi şəkildə məhv edildi, kəndlər yandırıldı, tikililər, milli abidələr dağıdıldı.

Zöhra FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Daş yaddaşımız

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına düşənlər

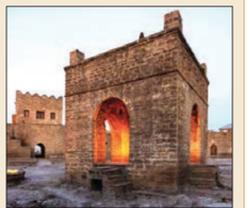
3 iyun 1992-ci ildə Azərbaycan UNESCO-ya üzv qəbul edildi. 1996-cı ildə isə UNESCO ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalandı. Ümumdünya İrs Komitəsinin 1996-cı il iyulun 4-də keçirilmiş 43-cü sessiyasında bildirdikləri ki, hazırda siyahıda 134 ölkədən ümumilikdə 1092 abidə yer alıb. Həmin siyahıda Azərbaycan abidələrinin də adı var. UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salınan tarixi abidələrimiz xalqımızın maddi-mədəni sərvəti olduğu üçün çox dəyərlidir.

Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğu

Tek Azərbaycan yox, eləcə də dünya tarixində ilk insan məskənlərindən olan Qobustan bu ali siyahıya salınması

üçün Azərbaycan bir neçə dəfə UNESCO-ya müraciət etmişdir. 2004-cü ildə və ondan sonra qurumun xüsusi ekspertlər qrupu Azərbaycana gələrək Qobustanla tanış oldular. Təbii ki, ekspertlər qrupunun müsbət qiymətini alan Qobustan 2007-ci ildə UNESCO-nun Ümumdünya İrsinin əsas siyahısına salındı. Bir neçə tarixi abidələrimiz də var ki, onlar beynəlxalq qurumun əsas yox, müvəqqəti namizədlər siyahısındadır. Əsas irs siyahısına salınması üçün isə Azərbaycan tərəfindən müraciətlər edilib. İnandırırıq ki, həmin abidələr ali qurumun ikinci yox, birinci dərəcəli siyahısına da qərar tutacaq.

Ateşgah

Adı UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına 1998-ci ildə əlavə edildi. Yaponiyalı K.Matsuronun baş direktor seçildiyi konfransda həm otaq əsr Azərbaycan tarixinin, eləcə də Uzaq Şərqi belə əsas tarixi obyektlərindən sayılan Ateşgah (Abşeron yarımadasının Suraxanı rayonu), həm də Naqçıvan MR-da olan abidələr ("Gülüstən"qalası, Möminə Xatun, Yusif bin Kuseyr türbələri) müvəqqəti namizədlər siyahısına salındı.

"Azərbaycan"

Misilsiz yadigar

Azərbaycan memarlığının parlaq nümunəsi

Ölkə başçısının sərəncamında da qeyd edilirdi ki, İçərişəhər çoxəsrlik mədəniyyətimizin rəmzlərindəndir. Ölkəmizin orta əsrlərdə yüksək inkişaf etmiş şəhərsalma sənətinin misilsiz yadigarı olan bu unikal məkanda Qız qalası, Şirvanşahlar Saray Kompleksi, məscidlər, karvansaralar və digər tarixi abidələr Azərbaycan memarlığının parlaq nümunələridir.

Tariximizə xüsusi həssaslıq göstərən Ulu Öndər Heydər Əliyev bu abidəyə hər zaman qayğı ilə yanaşırdı. İçərişəhərin mənəvi dünyamızdaki yeri və rolunu düzgün qiymətləndirərək onun qorunması üçün əhəmiyyətli addımlar atırdı. Təsədüfi deyil ki, Ulu Öndərin siyasi iradəsi ilə İçərişəhər hələ 1977-ci ildə Tarix-Memariq Qoruğu statusu almışdı. 1985-ci ildə isə Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu elan edilmişdi.

20 il əvvəl bu tarixi miras UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi isə Ümummilli Liderin müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dövründə də sərvətlərimizə həssas münasibətinin, bu sahədə mövcud imkanlardan istifadə etmənin ifadəsi idi.

Her bir azərbaycanlının qüruru olan "muzey-şəhər"ün ölkəmizdəki tarixi abidələr sırasında ilk olaraq bu nüfuzlu qurumun irs siyahısına daxil edilməsi əməkdaşlığın inkişafı yönündə də görülmüş işlərin fərəh dolu məntiqi nəticəsidir. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, UNESCO və İCESCO-nun xoşmə-

rəmli səfiri Mehriban xanım Əliyevanın bu əlaqələrin inkişafında xüsusilə böyük əməyi var. Mehriban xanımın gərgin zəhməti, maddi-mənəvi irsimizin qorunması və bütün dünyada təbliği istiqamətində həyata keçirdiyi təşəbbüslər sayəsində 2007-ci ildə Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğu, 2019-cu ildə isə Şəki xan sarayı ilə birlikdə Şəki-nə maddi-mədəniyyət abidələri UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmişdir.

Müxtəlif sivilizasiyaların şahidi

Tarixi abidələr siyahıda əsasən 6 kriteriya ilə müəyyən edilib. 1-ci kriteriya abidənin möhtəşəm sənətkarlıq nümunəsi hesab edilmişdir. 2-ci kriteriya abidənin aid olduğu dövrdən başlayaraq mədəniyyətin inkişafına müəyyən təsir göstərmişdir. Yer üzündən silinmiş qədim xalqların birinə aid olan abidələr siyahının 3-cü kriteriyasını əhatə edir. 4-cü kriteriya bir neçə sivilizasiyadan keçmiş tarixi abidələrə gəlmil olur. 5-ci kriteriyaya daxil edilmiş abidələr isə müxtəlif mədəniyyətlərin bir yerdə cəmlənməsi nəticəsində beynəlmill mədəniyyəti formalaşdıran tarixi incilərdir. 6-cı kriteriya isə digər abidələrdən köklü şəkildə fərqlənən, dünya mədəniyyəti üçün əvəzolunmaz tarixi və mədəni önəm daşıyan abidələrə verilən kriteriyadır. Qeyd edək ki, Şirvanşahlar Saray Kompleksi və Qız qalası ilə birgə İçərişəhər UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına 4-cü kriteriya üzrə daxil edilmişdir. Bu da İçərişəhərin bir neçə

sivilizasiyaya şahid olmuş unikal tarixi məkan statusundan irəli gəlir.

Ruhumuzun şəhəri

Onu ruhumuzun paytaxtı da adlandıra bilərik. İçərişəhər keçmiş sevgimizin simvolu, tarixi yaddaşımızın canlı salnaməsidir. Doğma Bakının ən dəyərlili isicisidir. Açıq səma altında muzey kimi fəaliyyət göstərən İçərişəhər 22 hektar ərazidə amfiteatr üslubunda inşa edilib. Onun unikalığı həm də şəhərin daxili məhəllə strukturlarıdır.

Arxeoloji baxımdan ona qədər öyrənilməsi mümkün olmadığına görə, buranın yaşayış məntəqəsi, yoxsa istehkam kimi inşa olunmuşu bölli deyil. Qazıntılar zamanı tapılmış, eramızdan əvvəl III-I əsrlərə aid küpə, eramızdan əvvəl IV-I əsrlərə aid saxsı qab qırıqları, dəmir ox uçluqları, demir dövrünə aid gildən qadın fiquru və antik dövrə aid sütn altlıqları İçərişəhərin şəhər kimi formalaşma dövrünü ən gəci antik dövrə eyniləşdirməyə imkan verir.

Bakı liman şəhəri kimi mövcud idi. İçərişəhər ərazisində sənətkarlıq və ticarət geniş inkişaf etmişdir. Güclü zəlzələ nəticəsində Şamaxı şəhərinin dağılmasından sonra Azərbaycanın şimal-şərqində yaranmış ilkin feodal dövləti olan Şirvanşahlar dövləti Bakıya köçür. Bu köçürmədən sonra İçərişəhərin həyatında dönüş dövrü başlandı. Şirvanşahların hakimiyyəti dövründə Bakıda çoxlu inşaat işləri həyata keçirilir və şəhər inkişaf edir. Qala divarları inşa edilməklə şəhərin müdafiə sistemi gücləndirilir. XV əsrdə Şirvanşahların inqamətqahı-

Maddi-mədəni sərvətimiz

Zamanların yaddaşından soraq verən sərvət

Abidələr, qalalar - tarixin yaddaşında daş salnaməyə çevrilən xəzinə min illərdir ki, dövr və zamanın, dəyişən hakimiyyətlərin, quruluş və müharibələrin qurbanlarına çevrilib, itib-batır, yer üzündən silinir.

Ona görə də 18 aprel (1984-cü ildən) Tarixi abidələrin mühafizəsi günü kimi qeyd olunur. UNESCO-nun abidələrin və diqqətəlayiq yerlərin mühafizəsi məsələləri üzrə Beynəlxalq Şurasının 1983-cü ildə qəbul edilmiş bu qərarının əsas məqsədi dünya ictimaiyyətinin diqqətini maddi-mədəniyyət abidələrinin qorunmasına yönəltməkdir.

Her il aprelin 18-də və əlamətdar günlə bağlı tədbirlər, konfranslar, "dəyirmi masa"lar keçirilir, fərqli mövzularda seçilir. Azərbaycan 2002-ci ildə Abidələrin Bərpa və Tədqiqi Beynəlxalq Mərkəzinə üzv qəbul olunub. Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 2 avqust tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş dövlət tərəfindən mühafizə olunan daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin siyahısında Qobustan qoruğunda 1067 sayda dünya əhəmiyyətli, "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğunda 3 dünya, 93 ölkə, 2568 yerli əhəmiyyətli, "Qala" Dövlət Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda 7 ölkə, 234 yerli, "Nardaran" Tarix-Mədəniyyət Qoruğunda 1 dünya, 5 ölkə, 7 yerli, "Ateşgah" Tarix-Memariq Qoruğunda 1 dünya əhəmiyyətli tarixi abidə qeydə alınmışdır.

Azərbaycandakı abidələrin bəziləri UNESCO-nun İrs siyahısına əlavə edilmişdir. Bu da onların beynəlxalq səviyyədə mühafizəsi baxımdan çox əhəmiyyətlidir.

Tarixi yadigarların bir çoxu zamanların səmimi küleyinə tab gətirməyərək məhv olub gedib, qalalar isə bir sıra təbii və sənəti problemlərin qurbanlarına çevrilib. Azərbaycanın mədəni irsini hədəf seçən ermənilər işğal etdikləri torpaqlardakı maddi-mədəniyyət abidələrimizi saxtalaşdıraraq erməniləşdirməyə çalışmışlar. Belə ki, ələ keçirilən ərazilərdə ermənilər 12 muzeyi və

6 rəsm qalereyasını, tarixi əhəmiyyətli 9 sarayı qərar edərək yandırmışlar. Nadir əhəmiyyətə malik 40 min muzey sərvəti və eksponat talan olunmuş, 44 məbəəd və 18 məscid dağıdılmışdır. Yandırılan 927 kitabxanada 4 milyon 600 min nüsxə kitab və nadir incilərən sayılan əlyazmaların küllü göylərə sovrulmuşdur.

Dağılmaq Qarabağ ərazisində və ətraf rayonlarda Azərbaycanın milli-mədəniyyət ocaqlarına erməni təəcüvkərləri tərəfindən vurulan ziyanı dəqiq hesablaşmaq mümkün deyildir, çünki zaman dəyişmiş (keçmiş sovetlər dönemindeki dəyərlər artıq öz əhəmiyyətini itirdiyi üçün mal-mülkündə də qiymətləri mayaya dəyərinə uyğunlaşdırılmışdır), qiymətlər yenidən formalaşmışdır. Eyni zamanda talan və məhv edilmiş sərvətlər neinki Azərbaycanın, həm də dünya sivilizasiyasının misilsiz mədəniyyət nümunələri hesab olunmuşdur.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

Bir də uşaqlar var...

Dünyanı yasa бүüyən bu bəlanı onlara necə izah edək?

Bəli, bir də uşaqlar var... Gözlərdə min-bir cavabsız sual, saysız niyələrin esiri... Sasları küçələrsiz, güllüşləri bağca-larsız, sevincləri dostlarıyla payla-sımsız... Dünyaları qorxulu, yaşamları oyun-suz, nağılları almasız... Milyonlarla qüssəli, pərişan uşaq.

İstəklərinin qarşısına koronavirus adlı bir bəla sədd çəkib

İndi uşaqların dünyasına kabus çö-küb. Küçələrdə, parklarda, bağlarda azada dolmaq, həmyaşıdlarıyla qaç-maq, oynamaq istəyirlər, fəqət... Bağçaya, məktəbə, sevimli müəllim-lərinin görüşünə tələsirlər, lakin... Onların bu istəklərinin qarşısına ko-ronavirus adlı bir bəla sədd çəkib... Qəlbərinə qəm-kədər hökm etmək istəyir...

Bilir ki, dünyanın var olması məhz uşaqların sevinci üzərində bərqərar olub.

Həqiqətləri başa düşəcəkləri sadə dildə izah etmək lazımdır

Bəs uşaqların koronavirusun çəngin-dən necə əlaqə, sevinc dünyalarına qara bulud kimi çökən bu baladən necə qor-u-yaq? Onlara necə dəstək olaq? Psixoterapevt Orxan Fərəclı deyir ki, uşaqlar bu karantin dövrünün ən həssas təbəqəsidir. Onlara həqiqi məlumatları başa düşəcəkləri sadə dildə izah etmək lazımdır. "Qətiyyən yalan informasiya verməyin. Məktəbə getməməklə evdə qalaraq əslində, bir qəhrəmanlıq etdik-lərini, nənə-babalarnı qoruduqlarını izah edin. Əmin olun ki, bu onlara həd-siz maraqlı gələcək. Çoxdandır gör-mədiyiniz bağça və sinif yoldaşları ilə gör-ün-tül danışmaqlarına şərait yaradın. Uzun müddət televizor qarşısında vaxt keçirməmələrinə nəzarət edin".

Böyüklərdən fərqli olaraq...

Uşaq və gənclərin sosial reabilitasi-ya mərkəzinin psixoloqu Asif Kərimov bildirir ki, hazırkı dövrdə koronavirus pandemiyası ilə bağlı insanların karantin rejimində yaşaması onlarda bir çox mənfi emosional psixoloji hal və vəzi-yətlərə gətirib çıxarır.

Bu, xüsusilə psixoloji müdafiə mexa-nizmi hələ tam formalaşmamış uşaqlar və yeniyetmələr arasında özünü daha qə-barıq göstərir. "Böyüklərdən fərqli ola-raq onlar daha çox çətin vəziyyətlərdə qalırlar. Uşaqlara, xüsusən məktəbəqə-dər və kiçik məktəb yaşında olan uşaqlara xəstəliklə bağlı informasiya vermək lazımdır. Onların maarifləndirilməsi üçün gərəkdir fantaziamızı işə salaq".

A. Kərimov söyləyir ki, ilk növbədə məktəbəqədər və kiçik məktəb yaşında olan uşaqlara insan orqanizmi ilə bağlı bilikləri vermək lazımdır. Uşaqlar üçün onların yaş xüsusiyyətləri ilə bağlı kitab-çalar var. Kiçikyaşlı uşaqlarda ətrafı ta-nınmağa maraqlı və fəaliyyət özünü gös-tərdiyi andan valideynlər bu barədə mə-lumatı əldə etməkdə onlara yardım et-məlidirlər. Xarici və daxili orqanların ta-nınması ilə bağlı informasiya şkilləri,

ciqlı filmləri, öyrədici çarxları tapmaq ele də çətin deyil (O cümlədən karantin-də olan zaman internet vasitəsilə).

Kiçikyaşlı uşaqlara ölüm haqqında danışmaq təzdir

Psixoloq uşaqlara sağlam və xəstə orqanizm-bədənlə əlaqədar məlumatlar da verilməli olduğunu qeyd edir və bu-nu onlara necə izah etməyin yollarını da göstərir. Bu zaman xəstəlik törədic-i olan mikroblar, viruslarla bağlı infor-masiya nağıllaşdırılmış formada (mənf-i obrazlar, gözəgörünməz düşmən ordu-su və ya cadugər, div) verilməlidir. Mik-rob və virusların hansı formada insana keçməsi ilə bağlı nağıllar danışmaq olar. Onların qarşısını almaq üçün müs-bət obrazlar rolunda vitaminlər, dər-manlar, su damcılar, həkimlər ordusu, maska və s. çıxış etməlidir. Sonda müt-ləq şəkildə nağılda müsbət qəhrəman-lar qalib gəlir. Gözəgörünməz düşmən ordusu isə məğlub olur. Kiçikyaşlı uşaqlara ölüm haqqında danışmaq təz-dir. Buna görə də onlara yalnız bezi əlamətlər haqqında danışmaq lazımdır. Öskürək, qızdırma, boğaz ağrısı və s.

Bina evində yaşayan uşaqlar isə...

Karantin dövründə əsas problem uşaqların heç bir yere çıxmasını və ev şəraitində monoton həyat tərzinin necə aradan qaldırılmasıdır. Mütəxəssis de-yir ki, onlarla oynamaq, birgə şkillər çəkmək, ciqlı filmlərə baxmaq, kiçik teatr düzəltmək çox önəmlidir. Həyat evində yaşayanlar təmiz havaya çıx-a, yeni teçrid edilmiş heyətdə gəzə və oyna-yı bilərlər. Lakin bina evində bu im-kan olmadıqı üçün gün ərzində heç ol-masa bir dəfə evyana çıxmaq və hava almaq, gün işığına baxmaq lazımdır. Onlayn dərslərdə iştirak etmək, müəlli-mi və digər həmyaşıdları ilə internet va-sitəsi ilə ünsiyyət yaratmaq lazımdır.

Yeniyetmələrin həmyaşıdları ilə ünsiyyət qurmalarına imkan yaratmaq lazımdır

Bu dövr xüsusilə yeniyetmələr üçün çətinlikdir. Məktəblərin bağlanması, tədbir-lərin ləğv olunması, dostlarla ünsiyyətin kəsilməsi onlarda bir çox psixoloji pro-blemlərə gətirib çıxarır. Yeniyetmələr ko-ronavirusun dünyanı bürüməsi ilə bağlı tət-biq olunan karantin rejimlərinə görə üz-ləşdikləri həyatı dəyişikliklər baxımından öz-lərini narahat, təcrid olunmuş və məyus hiss edirlər.

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

Respublikanın avtomobil yollarında xüsusi karantin rejimini pozanların sayı açıqlanıb

Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İda-rəsi ölkə ərazisində tətbiq edilmiş xüsusi karantin rejimi ilə əlaqədar aprelin 17-si saat 00:00-dan aprelin 18-i saat 00:00-dək olan müddət ərzində DYP əməkdaşları tərəfindən gö-rülmüş işlər barədə məlu-mat yayıb. İdarədən AZƏ-TAC-a bildiriblər ki, korona-virus (COVID-19) infeksi-yasının yayılmasının qarşı-sının alınması məqsədilə

tətbiq edilən xüsusi karantin rejiminin pozulmasına görə aprelin 17-si saat 00:00-dan aprelin 18-i saat 00:00-dək olan müddət ərzində respublikanın avto-

mobilyollarında nəqliyyat vasitələri ilə hərəkətdə olan 2185 nəfər Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 211-ci maddəsi ilə inzibati məsuliyyətə cəlb edilib. Ümumilikdə aprelin 1-dən bu günədək respublikanın, o cümlədən paytaxtın avtomobil yollarında xüsusi karantin rejiminin pozulma-sına görə 27 min 587 hərə-kət iştirakçısı inzibati məsuliyyətə cəlb olunub.

Xüsusi karantin rejimi qaydalarını pozmaq üçün saxta arayışlar satan şirkət rəhbəri saxlanılıb

Ölkə ərazisində elan edilən xüsusi karantin rejiminin müxtəlif yollarla pozulması hallarına qarşı Daxili İşlər Nazirliyi Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən tədbirlər davam etdirilir. Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, keçirilmiş növbəti uğurlu əməliyyat nəticəsində Ağcabədi rayon sakini, əvvəllər dəfələrlə məhkum olmuş Oktay Quliyev xüsusi karantin rejimi ilə bağlı polis postlarına təqdim olunması və sərbəst hərəkət etmək istəyən ayrı-ayrı şəxslərə rəhbəri olduğu "AZINTELLEKTSERVIS

LTD" və "TQIK-A" MMC-lərin saxta arayışlarının hər birini 100-200 manata satarkən saxlanılıb. Araşdırma zamanı müəyyən olunub ki, adıçəkilən şəxs xüsusi karantin rejiminin qaydalarını pozaraq sərbəst hərəkət etmək üçün 10-a yaxın vətəndaşın saxta sənədlər əsasında "icazə.e-gov.az" portalında qeydiyyatdan keçirib. Bununla da Oktay Quliyev saxta sənəd satdığı şəxslərin xüsusi karantin qaydalarının tələblərini pozaraq sərbəst hərəkət etməsinə şərait yaradıb. Saxlanılan şəxs məxsus paytaxt ərazisində yerləşən ofisə baxış zamanı eyni məqsədlə hazir-

lanmış saxta arayışlar, boş blanklar, möhürlər və digər iş üçün əhəmiyyət kəsb edən maddi sübutlar aşkar olunaraq götürülüb. Qeyd edilən faktla bağlı Baş İdarədə zəruri istintaq hərəkətləri və əməliyyat tədbirləri davam etdirilir. Daxili İşlər Nazirliyi bir daha vətəndaşlardan koronavirus pandemiyası ilə mübarizədə ölkə ərazisində elan edilən xüsusi karantin rejiminə əməl etməyi tələb edir. Əks halda qaydaları pozan şəxslərə qarşı qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada ciddi cəza tədbirləri gö-rülecekdir.

"Azercell" "Xüsusi Karantin Rejiminin Tətbiqi Zamanı İcazələrin Alınması və Monitoringi Sistemi"nin təşkilinə dəstək verib

Ölkənin lider mobil operatoru "Azercell" koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə mübarizə çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlərə töhvə verməkdə davam edir. Şirkət bu dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində olan Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi və Daxili İşlər Nazirliyinin birgə orşəyə gətirdiyi "Xüsusi Karantin Rejiminin Tətbiqi Zamanı İcazələrin Alınması və Monitoringi Sistemi" çərçivəsində vətəndaş-ların sorğularının operativ cavablandırılmasına dəstək olub.

Müştərilərinin rahatlığını hər zaman prioritet hesab edən "Azercell", qısa müddət ərzində abunəçiləri üçün SMS icazə sistemini aktiv edib. Beləliklə, "Azercell" abunəçiləri 8103 nömrəsi vasitəsilə bu xidmətdən o-da-nışsız yararlanı bilərlər. Xa-

SMS icazə sisteminin istifadəyə verildiyi ilk günlərin hamı vətəndaşlar, həm də Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi üçün ən gərgin zaman olduğunu nəzərə alaraq, "Azercell"ın Telefon Mərkəzi xüsusi iş rejimində çalışıb. "Azercell" "ASAN xidmət"in müvafiq sistemində (9108) dəstək göstərərək SMS icazə sistemindən istifadə qaydaları ilə əlaqədar daxil olan zəngləri və sual-ları operativ şəkildə cavab-landırır. Həmçinin xidmətdən istifadə zamanı yarana-biləcək sualları öncədən cavablandırmaq məqsədilə "Azercell" şirkəti tərəfindən xüsusi informativ video təli-matlar hazırlanaraq, rəsmi Sosial Media hesablarında paylaşılıb. Bundan əlavə, "Azercell" Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzinə Mi-fi cihazları, il-mitsiz internet paketləri və li-mitsiz danışıq üçün xüsusi nömrələr hədiyyə etməklə, qurumu kəsinətsiz rabitə xid-mətləri ilə təmin edib. Qeyd edək ki, global pan-demiyə dövrü ərzində "Azercell" ölkədə yeni koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısını alınması, eləcə də iqtisadi sabitliyin qorunması və əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi üçün hökumət tərəfindən görülmüş tədbirlərə dəstək məqsədilə bir sıra layihələr həyata keçirib, müxtəlif sosial təşəbbüslərə imza atıb.

142 - Çağrı Mərkəzinə aprelin 1-dən 94 minə yaxın zəng daxil olub

Pandemiya ilə əlaqədar sosial dəstək tədbirlərinin geniş miqyası aldığı indiki dövrdə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin 142 - Çağrı Mərkəzi də gücləndirilmiş iş rejimində fəaliyyət göstərir.

Yalnız bu ay, yəni aprelin 1-dən 142 - Çağrı Mərkəzinə vətəndaşlar tərəfindən 94 minə yaxın zəng daxil olub. Əmək, məşğulluq, sosial müdafiə tədbirləri, tibbi-sosial reabilitasiya, habelə hazırda həyata keçirilən sosial dəstək tədbirləri və s. ilə bağlı müraciət əməkləşdirən tərəfindən ətraflı cavablandırılır. Sorğu xarakteri daşıyan müraciətlərə bağlı izahat və məlumatlar verilir. Çağrı Mərkəzində saat 9:00-dan 24:00-a kimi 100-dək operator tərəfindən zənglər cavablandırılır.

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsi

ABŞ fermerlərə dəstək üçün 19 milyard dollar ayracaq Polşa karantin məhdudiyətlərini yumşaldır

ABŞ hökuməti kənd təsərrüfatını dəstəkləmək və koronavirus pandemiyasının doğurduğu fəsadları aradan qaldırmaq üçün fermerlərə 19 milyard dollar ayracaq. Bu barədə Prezident Donald Tramp məlumat vermişdir.

Trampın dediyinə görə, program istehsalçılara birbaşa ödənişləri, et, süd və kənd təsərrüfatı məhsullarının kütləvi satınmalarını ehtiva edəcəkdir.

Ölkənin kənd təsərrüfatı naziri Sonni Perdu bildirmişdir ki, istehsalçılara birbaşa ödənişlər 16 milyard dollar təşkil edəcək, fermerlərin məhsullarının alınması 3 milyard dollar ayrılacaq. Bundan əlavə, iyulda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi fermerlərə kömək etmək üçün əlavə olaraq 14 milyard dollar alacaq.

ABŞ-da fermerlər koronavirusun yayılması səbəbindən məhsullarını vaxtında bazara çıxarma bilmədiklərinə görə onları məhv etmək məcburiyyətində qalmışlar. Həmçinin pandemiya və məhdudlaşdırıcı tədbirlər üzündən bezi məhsullara tələbat azalmışdır. Bundan başqa, bir neçə et istehsalı zavodunda əməkdaşlar arasında koronavirus infeksiyası aşkarlandığından iş dayanmışdır.

Polşada koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar tətbiq olunan karantin məhdudiyətləri yumşaldılacaq. Bu barədə Baş Nazir Mateuş Moravetski məlumat vermişdir. Moravetski bildirmişdir ki, hökumət karantini tədricən yumşaltmaq üçün plan hazırlamışdır. Sabah bağ-layacaq birinci mərhələ meşə və parklar açılacaq. Eyni zamanda yeni ticarət qaydaları tətbiq olunacaq. Sahəsi 100 kvadratmetrdək olan mağazalarda bir kassa aparatı üçün dörd nəfər, 100 kvadratmetrdən çox ticarət sahəsində 15 kvadratmetrdə bir nəfər yerləşəcək. Bundan başqa, kilsə və digər məbədlərdə 15 kvadratmetrdə bir nəfər yerləşə biləcək. İkinci mərhələdə mehmanxanalar, inşaat materialları ma-

ğazaları (yalnız istirahət günləri), kitabxanalar, qalereyalar və muzeylər qapılma-yacaqdır. Üçüncü mərhələdə gözəllik salonları, ticarət mərkəzlərindəki mağazalar açılacaq, 50-dək nəfərin iştirakı ilə idman tədbirlərinin keçirilməsinə icazə veriləcək, uşaq bağçalarında və ibtidai məktəblərdə uşaqların maksimal sayı müəyyən ediləcəkdir.

Teatrlar, kinoteatrlar, trenajor zalı, fitness-klublar, masaj kabinetləri dördüncü mərhələdə açılacaq. Növbəti mərhələlərə keçidin tarixləri hələ müəyyənəlməmişdir. Qərar xəstəliyə yoluxma halları dinamikasının, sanitar normalara riayət olunmasının və səhiyyə sisteminin effektivliyinin təhlili əsasında qəbul olunacaq.

B İ L D İ R İ Ş

"Azərsu" ASC-nin daxili vəsaiti hesabına "Transformatorların təmiri işləri"nin satın alınması məqsədi ilə "Xalq" qəzetinin 18.04.2020-ci il tarixli buraxılışında dərc olunmuş elanda iştirak haqqı 300 (üç yüz) AZN göstərilən Dövlət Sərməmələri Nazirliyinin Vahid İnternet Portalında iştirak haqqı 200 (iki yüz) AZN müəyyən olunmuşdur. "Transformatorların təmiri işləri"nin satın alınması məqsədi ilə "Xalq" qəzetinin 18.04.2020-ci il tarixli buraxılışında dərc olunmuş elanda iştirak haqqı 200 (iki yüz) AZN kimi qəbul olunsun.

Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti
539-49-20

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!
Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektiv "Çərişəhər" Dövlət Tarix-Memarılıq Qoruyucu İdarəsinin İdarə Həyətindən sədri Əsgər Ələkbərova anası RƏNA XANIMIN vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznülə başsağlığı verir.

<p>BAŞ REDAKTOR</p> <p>Bəxtiyar SADIQOV</p>	<p>Ünvan</p> <p>AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə</p> <p>e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az</p>	<p>Telefonlar</p> <p>Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55.</p> <p>Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82 İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühasibatlıq - 539-59-33</p>	<p>Qeydiyyat nömrəsi 1</p> <p>"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yayılmış sahifələndirilmiş "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir</p>	<p>Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə barabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fəkilər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir</p> <p>Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır</p>	<p>Gündəlik qəzet</p> <p>Tiraj 7360 Sifariş 931 Qiyməti 40 qəpik</p>
---	--	--	--	---	--